הפניקס פנסיה וגמל בע"מ

דוח הדירקטוריון

לשנת 2010

תוכן העניינים

	דף
תאור תמציתי של קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברה המנהלת	3-5
תאור הסביבה העסקית	5-12
מצב כספי	12-15
תוצאות הפעולות	15-18
תחזית זרמי כספים	18
השפעות אירועים והתפתחויות חיצוניים לענף הפנסיה	19-21

דוח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח- 1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדוח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "הקופה מעריכה", "הקופה סבורה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

1. תאור תמציתי של קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברה המנהלת

1.1 החברה המנהלת

הפניקס פנסיה וגמל בע"מ (לשעבר הפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ) (להלן: "החברה") הינה חברה פרטית העוסקת בניהול קרנות פנסיה וקופות גמל (ראה להלן). החברה התאגדה ביום 21 בדצמבר 1992, והיא בבעלות מלאה של הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הפניקס ביטוח") מקבוצת הפניקס אחזקות בע"מ (להלן: "קבוצת הפניקס" או "הקבוצה" או "הפניקס אחזקות"). לחברה רישיון לעסוק בביטוח פנסיוני ואישורים לניהול קופות גמל לקצבה, המאפשרים לה להפעיל קרנות פנסיה מסוג קרן פנסיה חדשה מקיפה, קרן פנסיה חדשה כללית וכן קופות גמל כפי שמפורט להלן.

החל מיום 1 בינואר, 2010 הועברו לחברה קופות הגמל שנוהלו בנאמנות על ידי הפניקס גמל בע"מ (להלן: "הפניקס גמל"), כך שהחברה מנהלת בנאמנות מלבד קרנות פנסיה גם את קופות הגמל שהועברו.

1.2 קרנות הפנסיה

הפניקס פנסיה מקיפה (להלן: "קרן מקיפה")
פועלת כקרן תשואה, דהיינו, קרן בה זכויותיו של המבוטח נקבעות על פי הצבירה האישית שלו בהתאם לשנת לידה, גיל , מין, התשואות על נכסי הקרן, ומנגנון עדכון זכויות לפי תוצאות הדוח האקטוארי. עמית מבוטח בביטוח מקיף לנכות שאירים וזקנה.

הפניקס פנסיה כללית (להלן: "קרן כללית") פועלת כקרן תשואה במסלול יסוד. קרן זו מיועדת בעיקר לצבירת חיסכון לגיל פרישה מרמות שכר העולות על "תקרות ההפקדה החודשית" המותרת בקרן פנסיה מקיפה, כהגדרתה בתקנות מס הכנסה, או הפקדות חד פעמיות.
הקרן הכללית מקנה זכויות לזיקנה בלבד. על פי תקנון קרן כללית המבוטח זכאי לפנסיית זקנה מגיל הפרישה לכל החיים. תוכנית זו אינה זכאית לאג"ח מיועדות מסוג ערד וכללי ההשקעה החלים עליה הם הכללים החלים על קופות הגמל.

1.3 קופות הגמל

הפניקס השתלמות: הוקמה בדצמבר 2003. קופת גמל מסלולית, המיועדת לתשלום דמי השתלמות לעובדים, לעצמאים, לחברי קיבוץ, לחברי מושב שיתופי או למוטבים לפי התקנון. לקופה כיום שלושה מסלולים: מסלול כללי, מסלול ללא מניות ומסלול מניתי. העמית רשאי לבחור במסלולי ההשקעה בהם יושקעו כספיו. במהלך שנת 2009 נפתח מסלול שיטת הפניקס בקופה.

הפניקס מרכזית: הוקמה בדצמבר 2003. קופת גמל מרכזית לפיצויים, שעמיתיה הם מעבידים בלבד, ומיועדת לתשלום פיצויים לעובדים שכירים, בהתאם לחוק פיצויי פיטורים תשכ"ג-1963. לקופה זו אין מסלולי השקעה והכספים מושקעים לפי שיקול דעת החברה וועדת ההשקעות. הפניקס מרכזית לפיצויים (סגורה) מוזגה עם הקופה ביום 1 ביולי, 2010.

הפניקס תגמולים ופיצויים: החלה פעילותה במאי 2004. קופת גמל מסלולית, המיועדת לתשלום תגמולים ולתשלום פיצויים אישיים לעובדים שכירים ולעצמאיים. לקופה שלושה מסלולים מסלול כללי, מסלול ללא מניות ומסלול מניתי. במהלך שנת 2009 נפתח מסלול שיטת הפניקס בקופה. הפניקס תגמולים ופיצויים (סגורה) מוזגה עם המסלול הכללי של הקופה ביום 1 ביולי, 2010.

הפניקס מרכזית לפיצויים (סגורה): הינה קופת גמל סגורה בפני עמיתים חדשים מיום 1 בינואר, 2006. הקופה הינה קופת גמל שעמיתיה הם מעבידים בלבד, ומיועדת לתשלום פיצויים לעובדים. הפניקס ביטוח ערבה לעמיתי הפניקס מרכזית לפיצויים כך שסכומים שיוחזרו להם לא יפחתו בשום מקרה מהסכומים שהופקדו על-ידם בקופות. הקופה מוזגה עם הפניקס תגמולים ופיצויים מסלול כללי ביום 1 ביולי, 2010.

הפניקס תגמולים ופיצויים (סגורה): הינה קופת גמל סגורה בפני עמיתים חדשים מיום 1 בינואר, 2006. הקופה מיועדת לתשלום תגמולים ולתשלום פיצויים אישיים לעובד. הפניקס ביטוח ערבה לעמיתי הפניקס תגמולים ופיצויים כך שסכומים שיוחזרו להם לא יפחתו בשום מקרה מהסכומים שהופקדו על-ידם בקופות. הקופה מוזגה עם הפניקס מרכזית ביום 1 ביולי, 2010.

עמית תגמולים ופיצויים (להלן: עמית גמל"): הוקמה בשנת 1952 כקופה תאגידית והחל מיום 1 בינואר,2009 מנוהלת הקופה על-ידי החברה. הקופה מיועדת לתשלום תגמולים ולתשלום פיצויים

אישיים לעובדים שכירים ועצמאיים. ישנה הבחנה בין עמיתים שהצטרפו לפני 31 בדצמבר, 2007 ועמיתים שהצטרפו לאחר מכן לעניין דמי ניהול.

1.4 תחומי פעילות עיקריים והשינויים שחלו בהם בתקופת הדוח הכספי

1.4.1 הרכב הכנסות בתקופת הדוח - הקרן המקיפה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2010	2009
	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)		
ממזומנים ושווי מזומנים	2,561	(1,500)
מהשקעות:		
ניירות ערך שאינם סחירים	79,041	89,020
ניירות ערך סחירים	189,952	339,153
פקדונות והלוואות	17,697	9,323
	286,690	437,496
הכנסות אחרות, נטו	2,213	1,571
סך כל ההכנסות (ההפסדים)	291,464	437,567
הוצאות		
דמי ניהול	53,757	40,815
עמלות ניהול השקעות	2,914	986
מיסים	-	104
סך הכל הוצאות	56,671	41,905
עודף הכנסות (הפסדים), נטו	234,793	395,662

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות הסך של 286,690 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 437,496 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשיעור של כ - 35% נובע בעיקר מהתמתנות העליות בשוק ההון, שהתבטאו בתשואה נומינלית ברוטו של 11.11%, וזאת לעומת תשואה נומינלית ברוטו של 29.94% בתקופה המקבילה אשתקד.

דמי הניהול אותן שילמה הקרן לחברה המנהלת הסתכמו בשנת הדוח לסך של 53,757 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 40,815 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. את הגידול בשיעור של כ - 32% ניתן לייחס לגידול המתמשך בנכסי הקרן ולגידול בהפקדות השוטפות.

1.4.2 הרכב הכנסות בתקופת הדוח - הקרן הכללית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2010	2009
	אלפי ש"ח	
הכנסות (הפסדים)		
ממזומנים ושווי מזומנים	80	(6)
מהשקעות:		
מניירות ערך שאינם סחירים	(18)	42
מניירות ערך סחירים	3,465	5,880
סך כל ההכנסות (הפסדים) מהשקעות	3,447	5,922
הוצאות אחרות	(14)	(4)
סך כל ההכנסות (הפסדים)	3,513	5,912
הוצאות		
דמי ניהול	665	383
עמלות ניהול השקעות	42	22
הוצאות מס	-	1
	707	406
עודף הכנסות (הפסדים), נטו - מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה	2,806	5,506

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות הסך של 3,447 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 5,922 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשיעור של כ - 42% נובע בעיקר מהתמתנות העליות בשוק ההון, שהתבטאו בתשואה נומינלית ברוטו של 9.66%, וזאת לעומת תשואה נומינלית ברוטו של 29.41% בתקופה המקבילה אשתקד.

דמי הניהול אותן שילמה הקרן לחברה המנהלת הסתכמו בשנת הדוח לסך של 665 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 383 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. את הגידול בשיעור של כ - 74% ניתן לייחס לגידול בנכסי הקרן ולגידול בשיעור דמי הניהול שנגבו.

1.4.3 המצב הכספי של קופות הגמל ותוצאות הפעילות בתקופה הנסקרת:

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009	הפקדות	משיכות	העברות, נטו	יתרה ליום 31 בדצמבר 2010
			אלפי ש"ח		
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול כללי *)	283,515	17,510	(13,512)	(18,194)	294,794
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול מנייתי	19,613	1,238	(750)	(3,230)	19,385
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול ללא מניות	27,556	984	(725)	(1,181)	27,857
הפניקס השתלמות - מסלול כללי	379,926	101,101	(31,866)	(20,200)	466,910
הפניקס השתלמות - מסלול מנייתי	46,107	11,775	(3,511)	(5,224)	56,361
הפניקס השתלמות - מסלול ללא מניות	33,008	9,729	(4,797)	(3,077)	36,337
עמית קופה לתגמולים ופיצויים	49,282	1,471	(2,826)	1,232	52,086
הפניקס מרכזית *)	81,840	3,063	(11,614)	(5,361)	72,534
	920,847	146,871	(69,601)	(55,235)	1,026,264

*) ביתרות הפתיחה כלולות יתרות הפתיחה של הקופות הסגורות שמוזגו. לפרטים נוספים ראה סעיף 1 לעיל.

הנכסים המנוהלים בגמל ליום 31 בדצמבר, 2010 הסתכמו לסך של כ - 1,026 מיליוני ש"ח, בהשוואה לסך של כ - 920 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2009, גידול של כ - 12%.
הגידול בנכסים נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות שהסתכמו בכ - 84 מיליוני ש"ח, וכן מצבירה חיובית נטו בסך של כ - 22 מיליוני ש"ח.

1.5 התפתחות או שינויים מהותיים בהסכמי ביטוח משנה לקחת מברנע

קרן הפנסיה המקיפה החדשה פועלת על בסיס עקרון ההדדיות והאיזון האקטוארי. במקרה של אירועים יוצאי דופן עלולים המבוטחים להיפגע. ביטוח המשנה נועד להגן על הקרן ומבוטחים בקרות אירועים יוצאי דופן. בקרנות פנסיה מקיפות קטנות ביטוח המשנה מונע חשיפה לסיכונים כאמור. לתנאי ההתקשרויות עם מבטחי משנה יש השפעה על רווחיות החברה המנהלת.

החברה החליטה לרכוש מכספה ביטוח משנה לפניקס פנסיה מקיפה בגין אירועי קטסטרופה במסגרת מדיניות ניהול סיכונים של החברה, ומשלמת בתמורה בגין חלקה היחסי בכיסוי הנרכש על-ידי הפניקס ביטוח. ההתקשרות הישירה עם מבטחי המשנה נעשית על-ידי הפניקס ביטוח, וביטוח המשנה חל במשותף על ענפי ביטוח חיים וקרן הפנסיה.

ביטוח המשנה של החברה נרכש באמצעות הפניקס ביטוח לתקופה קצובה, וניתן לביטול בהודעה מראש לגבי ביטוחים עתידיים בלבד. החברה אינה מקבלת עמלה מכוח הסכם ביטוח המשנה.

מלבד הגדלת השייר החל מינואר 2011, לא היו שינויים מהותיים בהסכם ביטוח המשנה בתקופת הדוח ועד מועד הגשתו.

1.6 אירועים מיוחדים בתקופת הדוח

1.6.1 הון ודרישות הון

בחודש ינואר 2011 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת), התשס"ט-2009 וכן טיוטת חוזר בדבר דרישות ההון מחברות מנהלות (להלן - "ההוראות").

בהתאם להוראות מוצע להרחיב את דרישות ההון מחברות מנהלות. דרישות ההון החדשות תכלולנה דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון עצמי התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. כמו כן היא תידרש להעמיד הון נוסף בגין חברות מנהלות נשלטות ובגין סכום הנכסים המוחזקים בניגוד להוראות דרכי השקעת ההון העצמי הנדרש או בניגוד להוראות הממונה, בין השאר תידרש החזקה של נכסים נזילים בשיעור של 70% לפחות מההון העצמי המזערי הנדרש וכן קיים איסור על החזקת מוניטין כנגדו.
חברה מנהלת תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם הונה העצמי הוא לפחות בגובה ההון העצמי הנדרש ממנה לפי תקנות אלה.

הטיוטות כוללות הוראות מעבר להשלמת ההון עד ליום 31 בדצמבר, 2014.

להערכת החברה, ככל שתאומצנה הדרישות האמורות במתכונתן הנוכחית, וככל שההון המזערי הנדרש לא יופקד בחשבון נאמנות, דרישות ההון מהחברה בגין ההוראות האמורות תגדלנה בכ-9.5 מיליון ש"ח.

1.6.2 שומות מס

פקיד השומה הוציא לחברה שומות מס לשנים 2004 עד 2007 בהן הוספו לחברה הכנסות בגין תיאום הוצאות רכישה נדחות.
החברה השיגה על שומות אלו במהלך חודש ינואר 2009.
פקיד השומה דחה את טענות החברה, ולפיכך לאור המחלוקת ובשל אי ההסכמות הוצאה לחברה ביום 24 בדצמבר, 2009 שומות בצווים בגין השנים האמורות לעיל.
ביום 19 בינואר, 2010 הגישה החברה ערעור לבית המשפט בגין הצווים שהוצאו. ביום 14 במרס 2011 חתמו הצדדים על הסכם שומות לשנים הנ"ל.

1.6.3 שינויים בתקנונים

1.6.3.1 שינויים בתקנון הפניקס פנסיה מקיפה

הממונה אישר ביום 7 באפריל 2010 שינויים בתקנון הפניקס פנסיה מקיפה מהדורה אפריל 2010 , בנושאים שלהלן - אופן חלוקת ריבית המתקבלת ממעסיק, ריבית פיגורים, הוספת מסלולי השקעות לרבות שיטת הפניקס, היוון מעל קצבה מזערית, חישוב פנסיית שארים ונכות במקרה של גידול בהכנסה הקובעת לנכות שארים. תנאים להיוון פנסיית שארים, דחיית תשלום פנסיית נכות, היוון פנסיית אלמנה ממרכיב הפיצויים במקרה של פטירה, תנאים להחזר מרכיב פיצויים למעסיק.
החברה הגישה בקשה לשינויים בתקנון המתחייבים מחוזר האוצר בעניין נוהל יישוב תביעות וכן תיקוני עריכה.

1.6.3.2 שינויים בתקנון הפניקס פנסיה כללית

החברה הגישה בקשה לשינויים בתקנון המתחייבים מחוזר האוצר בעניין נוהל יישוב תביעות וכן תיקוני עריכה.

1.6.3.3 שינויים בתקנון הפניקס מרכזית והפניקס תגמולים ופיצויים

תקנוני קופת "הפניקס תגמולים ופיצויים" וקופת "הפניקס מרכזית" תוקנו ביוני 2010 בעקבות המיזוג שנעשה בין "הפניקס תגמולים ופיצויים (סגורה) ו"הפניקס מרכזית לפיצויים (סגורה) לקופות. הוספה הגדרת עמיתים מועברים וזכויות של העמיתים המועברים לעניין שיעור דמי ניהול מקסימים וערבות הפניקס ביטוח להפקדות עוגנו בתקנונים.

1.6.4 <u>העברת פעילות קופות הגמל</u>

החברה החליטה בשנת 2009 לקבל לידיה את ניהולן של קופות הגמל שנוהלו על ידי הפניקס גמל בע"מ בהתאם להסכם העברה שנחתם בינה לבין הפניקס גמל בע"מ. מתווה העברת ניהול קופות הגמל אושר ביום 9 בפברואר, 2009 על ידי אגף שוק ההון, ביטוח והחיסכון.
במסגרת זו נדרשה החברה לשנות את שם החברה, תקנות ההתאגדות ותקנוני הקופות וקרנות הפנסיה.
ביום 6 בינואר, 2010 החליטה האסיפה הכללית על שינוי שם החברה מ"הפניקס ניהול קרנות פנסיה וגמולים בע"מ" לשמה הנוכחי.

החברה קיבלה ביום 9 בפברואר, 2009 אישור עקרוני לשינוי השם ותקנון ההתאגדות של החברה שנכנס לתוקף רק לאחר שהליך ההעברה הושלם.

החברה קיבלה אישור מרשות המסים למתווה בהתאם למתחייב במתווה הפעולה שהגישה לאוצר, שתמציתו העברת נכסים בין חברות אחיות בהתאם להוראת סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה, כאשר הפניקס גמל בע"מ והפניקס פנסיה וגמל בע"מ תהיינה שתיהן באחזקתה המלאה של הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

בהתאם למוסכם עם אגף שוק ההון, הביטוח והחסכון, העברת הקופות המנוהלות על ידי הפניקס גמל בע"מ בוצעה ביום 31 במרס, 2010 רטרואקטיבית מיום 1 בינואר, 2010.

שינוי תקנוני הקופות וקרנות הפנסיה המתחייב מהליכי המיזוג אושר על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

לפירוט נוסף בדבר נתוני פרופורמה, ראה באור 3 לדוחות הכספיים של החברה המנהלת.

1.6.5 <u>מיזוג קופות הגמל הסגורות</u>

החברה החליטה למזג את קופת הגמל הפניקס מרכזית לפיצויים (סגורה) עם הפניקס מרכזית ואת קופת הגמל הפניקס תגמולים ופיצויים (סגורה) עם קופת הגמל הפניקס תגמולים ופיצויים – מסלול כללי החל מיום 1 ליולי 2010. המהלך קיבל אישור הגופים המוסמכים לרבות אגף שוק ההון.

1.6.6 <u>הפסקת ניהול עמית קופה לתגמולים ופיצויים בע"מ - קרן פנסיה ותיקה</u>

בתוקף מיום 31 בדצמבר, 2010 הופסק ניהולה של קרן הפנסיה הוותיקה (להלן - "הקרן הותיקה") על ידי הקופה התאגידית עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ (להלן - "עמית"). קרן הפנסיה הועברה ללא תמורה לניהולה בנאמנות של הפניקס פנסיה חברה לניהול קרנות פנסיה מאוזנות בע"מ (לשעבר הפניקס גמל בע"מ) (להלן - "הפניקס מאוזנת") חברה בבעלות הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

עם העברת קרן הפנסיה לניהולה של הפניקס מאוזנת תם תוקפו של הסכם למתן שירותי ניהול שנחתם בין עמית לבין החברה, מכוחו קיבלה הפניקס פנסיה וגמל בע"מ מעמית תמורה עבור השירותים שנתנה.

האמור לעיל בוצע בהתאם להוראות סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה ולתקנות מס הכנסה (תנאים להעברת נכס בפטור ממס בין חברות אחיות), התשנ"ד- 1994, ובהתאם למתווה לשינוי מבני שאושר על ידי אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון והוראות הסדר התחיקתי.

שינוי המבנה האמור קיבל את אישור רשות המסים ביום 27 בדצמבר, 2010 בכפוף לתנאים הקבועים בו.

לפי המתווה שאושר דמי הניהול בקרן הותיקה יועלו כדלהלן:
בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.
- בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.

- בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

1.6.7 מערכות מיכון

"מערכת מסלול" שהוטמעה בחברה בחודש אפריל 2010, בתחולה רטרואקטיבית לינואר 2010, מנהלת את הזכויות באופן שוטף בהתאם לתקנון והיתרות מחושבות באופן שוטף. באפריל 2011 צפוי להסתיים תהליך ההסבה ל"מערכת מסלול" של התהליכים התפעוליים כגון: פדיון, הפקה , שינויים וכד'

1.6.8 התקשרויות והסכמים

1.6.8.1 החברה מקבלת שירותי השקעות מחברת הפניקס השקעות ופיננסים בע"מ. בינואר 2008 חודש ההסכם עד ליום 31 בדצמבר, 2008 ובחודש דצמבר 2008 הוארך עד ליום 31 בדצמבר, 2009.
ביום 31 בדצמבר, 2009 הוארך ההסכם לתקופה נוספת והתשלום החודשי עומד על 50 אלפי ש"ח, הכולל גם מתן שירותי השקעות בגין קופות הגמל וקרנות ההשתלמות שעברו.

1.6.8.2 החברה שוכרת מחברת האם משרדים . בהתאם להסכם שנחתם בינואר 2006 התמורה היתה כ- 22 אלפי ש"ח בחודש. ביום 1 בינואר, 2009 נחתם הסכם חדש בין בין הצדדים בו נקבע כי התמורה תהיה כ- 46 אלפי ש"ח בחודש, בהתאם לשטח המושכר החדש. ההסכם בין הצדדים מוארך באופן אוטומטי, כל עוד לא הביע אחד הצדדים את רצונו לסיום ההסכם. החל מ 1 לינואר 2010 החברה משלמת בנוסף סך של כ-33 אלפי ₪ בגין השטח שמושכר לפעילות הגמל .

1.6.8.3 בהתאם להסכם שנחתם ביוני 2008 בין החברה לבין היועצת המשפטית של החברה, מקבלת החברה שרותי יעוץ משפטי תמורת תשלום חודשי בסך כ- 21 אלפי ש"ח בצירוף מע"מ. תקופת ההסכם היא ל- 18 חודשים מיום חתימתו.
ביום 3 בינואר, 2010 הוארך ההסכם.

1.6.8.4 בהתאם להסכם שנחתם באוגוסט 2007 בין החברה לחברת קשר ליס א קאר בע"מ, מקבלת החברה שרותי ליסינג תפעולי עבור רכבי החברה תמורת מחירים שנקבעו במסגרת נספח להסכם.

1.6.8.5 החברה מקבלת שירותי תפעול מחברת האם הכוללים בין היתר, כספים וחשבות, מינהל ולוגיסטיקה, מחשוב ועיבוד נתונים, תפעול ומכירות.
החל משנת 2009 החברה משלמת דמי תפעול בשיעור של כ- 0.15% (משנת 2010 - 0.20%) מהיקף הנכסים של הקרן המקיפה והקרן הכללית. בנוסף שילמה החברה בשנת 2010 דמי תפעול בשיעור של 0.05% מנכסי עמית קרן פנסיה.

1.6.8.6 ביום 1 ביוני, 2005 נחתם הסכם בין בנק המזרחי המאוחד בע"מ לבין הפניקס גמל בע"מ לפיו הבנק ייתן לפניקס גמל בע"מ שירותי ניהול חשבונות העמיתים בקופות הגמל בתמורה לדמי ניהול חודשיים בשיעור של 0.125% לשנה משווי סך כל נכסי הקופות המנוהלות על ידי הפניקס גמל בע"מ ועד לשווי נכסים של חצי מיליארד ש"ח. מיתרת שווי הנכסים שמעל חצי מיליארד ש"ח תשלם הפניקס גמל בע"מ דמי ניהול חודשיים בשיעור של 0.1% לשנה.
ביום 22 באפריל, 2009 נחתם הסכם תפעול חדש בין בנק מזרחי טפחות בע"מ לבין הפניקס גמל בע"מ לפיו הבנק ייתן לפניקס גמל בע"מ שירותי ניהול חשבונות העמיתים בקופות הגמל בתמורה לדמי ניהול חודשיים בשיעור של 0.1% לשנה משווי סך כל נכסי הקופות המנוהלות על ידי הפניקס גמל בע"מ. דמי התפעול יחושבו על פי דוח היקף הנכסים הנכון לסוף חודש החיוב וזאת לתקופה מינואר 2009.
ביום 1 בינואר, 2010 ההתקשרות הומחאה לחברה בהמשך להעברת ניהול קופות הגמל (לפרטים נוספים ראה באור 1 ב').
ביום 23 בפברואר, 2011 הוארך ההסכם עד ליום 31 בדצמבר, 2011.

2. תאור הסביבה העסקית

2.1 מגמות והתפתחות בענף הפנסיה והגמל והשפעתן על עסקי החברה והקרנות שבניהולה

החברה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעול. מצב המשק, שיעור התעסוקה ושכר העובדים הינם גורמים המשפיעים על רמת המכירות של החברה במוצרי הביטוח השונים ובעיקר על היקף עסקי תחום החיסכון ארוך הטווח, וכן על רמת שימור התיק בתחום זה.

בשנת 2009 נחלשו החששות בעולם ממשבר כלכלי עמוק, דבר שבא לידי ביטוי בהסתמנות של שינוי בטעמי הסיכון של המשקיעים בשוקי ההון. יחד עם זאת גם שנת 2010, שבה נרשמה צמיחה, לא הייתה חפה מחדשות שליליות שעלו מדי פעם בעולם ויצרו חששות שהבעיות אשר נוצרו בעת המשבר, עלולות להתפרץ מחדש. ככלל, המשק בישראל הראה עמידות חזקה בפני המשבר שפגע קשות דווקא במדינות המפותחות, בראשן ארה"ב וגוש היורו. בצד החיובי, המשיך המשק בישראל להציג צמיחה נאה בתוצר, ירידה בשיעור האבטלה, צריכה פרטית חזקה וגרעון ממשלתי נמוך מהצפוי. יחד עם זאת, לצד נתונים אלו נרשם שיעור אינפלציה הקרוב לטווח העליון של בנק ישראל ובלטה התחזקות השקל שאיימה על מעמדו התחרותי של היצואן הישראלי. וזאת לצד חשש מהתפתחות בועה בשוק הנדל"ן על רקע תנאי ריבית ריאלית שלילית.

אומדן ראשון של הלמ"ס לצמיחה במחצית השנייה של 2010 מצביע על צמיחה של 4.5% בתוצר בשנת 2010, קרי על צפי לעלייה ברמת החיים ובתוצר לנפש (של כ- 2.5%). זאת לעומת שנת 2009 אז נרשמה שחיקה ברמת התוצר לנפש.

במחצית השנייה של 2010 הואץ קצב הצמיחה אשר עמד על 5.4% במונחים שנתיים ו- 6.1% בתמ"ג העסקי. העלייה בצמיחה ברבעון הרביעי היה חדה במיוחד ועמדה על 7.8% במונחים שנתיים. הגורמים לזינוק החד היו עליות בהוצאה לצריכה פרטית וציבורית. בצריכה הפרטית נרשם זינוק בצריכת מוצרים ברי קיימא כאשר בהשקעה בנכסים קבועים נרשמה עלייה בהשקעה בכבישים, מבני ציבור ותשתיות. רכיב נוסף שבלט בצמיחה החריגה ברבעון הרביעי היה עליה של כ- 10% ביצוא יהלומים..במחצית השנייה מראים האומדנים המוקדמים של הלמ"ס על עליה של 6.5% בהוצאה לצריכה ציבורית, עליה של 4.5% בהוצאה לצריכה פרטית (לעומת 4.1% במחצית הראשונה), עליה של 18.8% בהשקעה בנכסים קבועים (לעומת 11.9% במחצית הראשונה) ועליה של 3.7% ביצוא סחורות ושירותים (ללא יהלומים וחברות הזנק) וזאת לאחר עליה של 13.3% במחצית הראשונה. יבוא הסחורות והשירותים (למעט יבוא בטחוני, אוניות, מטוסים ויהלומים) עלה ב- 8.6% במחצית השנייה לאחר עליה של 11.2% במחצית הראשונה של השנה.

דוחות האינפלציה של בנק ישראל לרבעון השלישי והרביעי של שנת 2010 מציינים כי בניגוד למשקים מובילים בעולם, הגיב המשק הישראלי במהירות על המדיניות המרחיבה שהופעלה ע"י קובעי המדיניות כאשר בסוף הרבעון השני של 2010 הוא התקרב כבר לרמות הפעילות והשכר ששררו לפני המשבר. עם זאת, ציין בנק ישראל כי החזרה לצמיחה וסגירת פער התוצר המלווה באינפלציה בקרבת הגבול העליון של תחום היעד, מחייבת שינויים במדיניות הכלכלית ואכן לאורך כל שנת 2010 פעל בנק ישראל בתחומי פעילותו השונים תוך מחויבות למטרותיו – יציבות מחירים, עידוד התעסוקה והצמיחה ותמיכה ביציבות המערכת הפיננסית. במיוחד, הדגיש בנק ישראל בפרסומיו את העובדה שהוא נותן תשומת לב מיוחדת להתפתחויות בשוקי הנכסים ובכללם בשוק הדיור. זאת לאור החשש ממחירי הדירות ושערי המניות העולים במהירות מזה למעלה משנה, לצד ספקות שעדיין קיימים לגבי מידת ההתאוששות ממשבר 2008 במדינות מפותחות שונות. מדינות אלו, בעיקר ארה"ב ואירופה, עדיין מתמודדות עם גירעונות פיסקליים משמעותיים ולכך עלולה להיות השפעה על הכלכלה העולמית ובכלל זה על היצוא הישראלי. לאור התנאים השונים והטובים יותר בישראל, הפסקת המדיניות המרחיבה ראויה להיות מהירה יותר. הצורך בהעלאת ריבית בעולם שבו התנועות המוניטריות ותנועות ההון חופשיות, ייצרה רגישות גבוהה לפערי הריבית בין מדינות. דילמה זו ניכרה מאד השנה במדיניות הריבית של בנק ישראל ובניסיונותיהם של מעצבי המדיניות לתקוף את הבעיות שעלו ב- 2010 דרך הוראות חוק שונות כגון: ייקור הריבית על המשכנתאות עבור לווים ביחס מימון גבוה וריבית משתנה, הטלת מגבלות על רוכשים במסגרת קבוצת רכישה, ייקור מס רכישה לרוכשי דירה שנייה, שימת מגבלות על השקעות זרים באג"ח ועוד.

הגרעון הכולל בתקציב הממשלה (ללא אשראי) בשנת 2010 הסתכם ב- 30.2 מיליארד ₪ שהם 3.7% תוצר, נמוך מהיעד שהוצג בתחילת השנה. זאת בין השאר בזכות עליה בתקבולי המיסים שהסתכמו ב- 195.4 מיליארד ₪ כאשר בניכוי שינויי חקיקה והכנסות חד פעמיות מדובר בגידול ריאלי של 7.5% בהשוואה לאשתקד.

תעסוקה ואבטלה – הצמיחה המהירה יחסית שנרשמה במשק החל מהמחצית השניה של 2009 הביאה גם להתרחבות התעסוקה במגזר העסקי ולהצטמצמות שיעור האבטלה במשק. זאת בניגוד למצב בארה"ב ובגוש היורו שהמשיכו להציג שיעורי אבטלה הנושקים ל- 10%.

נכון לחודש אוקטובר 2010 עמד מספר משרות שכיר בישראל על כ- 2.9 מיליון איש כאשר נתוני המגמה הראו על עליה בחודשים אוגוסט-אוקטובר של 1.8% בחישוב שנתי בהמשך לעליה של 2.3% בחישוב שנתי בחודשים מאי –יולי 2010. בהתאם, ברבעונים השלישי והרביעי של 2010 עמד שיעור האבטלה בישראל על 6.6%, שיפור מהותי לעומת הרבעון הרביעי של 2009 אז עמד שיעור האבטלה על 7.3% למרות שברבעון השני של 2010 עמד שיעור האבטלה על 6.4% , לא התפרש נתון זה לשלילה היות ועדיין מספר המועסקים המשיך לעלות עקב עליה בשיעור ההשתתפות.

השינוי החיובי בשוק העבודה, תרם במהלך 2010 לעליה בדרישות להעלאת שכר בסקטורים שונים במשק במגזר הציבורי. בהתאם, השכר הריאלי הממוצע למשרת שכיר בישראל עלה בחודשים אוגוסט-אוקטובר 2010 ב- 1% בחישוב שנתי בהמשך לעליה של 2.6% בחישוב שנתי בחודשים מאי- יולי 2010. להערכת בנק ישראל, הסכמי השכר שנחתמו לאחרונה בסקטור הציבורי וכאלו העתידים להיחתם במהלך 2011, עלולים להוות גורם נוסף לעלית השכר הריאלי במשק.

שער חליפין, אינפלציה וריבית

שער חליפין – ככלל, העודף הקיים בחשבון השוטף בישראל מאז שנת 2003 דוחף להתחזקות השקל. במקביל, נתוני מאזן התשלומים בנושא יבוא ההון לישראל הראו לאורך 2010 כי עלתה מאד השקעת זרים במק"מ ובהפקדות בבנקים מקומיים במקום השקעה במניות ובנכסים ריאליים. מתנועה זו הושפע גם שער החליפין. לאור הצורך בהעלאת הריבית המוניטרית שהרחיב את פערי הריבית, ביצע בנק ישראל רכישות מט"ח בהיקפים ניכרים במטרה להחליש של השקל. רכישות אלו הביאו לכך שרמת יתרות המט"ח של ישראל הגיעה לשיא חדש ובדצמבר 2010 עמדה על כ- 70.9 מיליארד דולר לעומת 59 מיליארד דולר בדצמבר 2009. במהלך שנת 2010, נרשמו תנודות רבות בשער חליפין דולר/שקל . בסיכום שנתי, התחזק השקל מול הדולר ב- 5.7% ומול היורו ב- 13.3%.

בכדי לצמצם את תופעת יבוא ההון הטיל הבנק בינואר 2011 על תושבי ישראל חובת דיווח על פעילותם בנגזרות מט"ח ועל תושבי חוץ חובת דיווח על פעילותם בנגזרות מט"ח ומק"מ. כמו כן הטיל בנק ישראל על התאגידים הבנקאיים חובת נזילות בגין עסקות בנגזרי מט"ח מול תושבי חוץ. תגובת השווקים לידיעה הייתה פיחות מהיר בשקל של כ- 3.5% שנמחק ברובו עם ההחלטה להעלות את ריבית בנק ישראל ל-2.5% במרץ 2011.

אינפלציה – שנת 2010 הסתיימה באינפלציה בשיעור של 2.7%, הנמוך מזה שנרשם בשנים קודמות (3.9% בשנת 2009 ו- 3.8% בשנת 2008) אך מקורותיה הצביעו על בעיות עתידיות. כ- 1% מהמדד תרם מדד הדיור, כ- 0.55% מהמדד תרמו מחירי הפירות והירקות ו- 0.45% מהמדד תרמו העליות במחירי התחבורה והתקשורת. התייקרות מחירי הדירות שתורגמה ב- 2010 גם לעלייה במחירי שכ"ד (הנמדדים במדד המחירים) נבעה משינוי ביחסי ביקוש והיצע דירות במשק, לאור מלאי נמוך של דירות בלתי מכורות למול עליית ביקושים מצד מקומיים וזרים לצורכי מגורים והשקעה. לעומתם, מחירי הפירות והירקות הושפעו מתנאי מזג האוויר שהביאו לצמצום בהיצע ולעליית המחירים. עליה חדה במחירי סחורות חקלאיות נרשמה עקב פגעי טבע שפגעו ביבולים שונים ברחבי העולם. עליות מחירים אלו עלולות להשתקף לאיטן בעליית מחירי המזון בארץ ובעולם. באשר למחירי התחבורה, בדומה לעליית מחירי הסחורות, עקב הציפיות להתאוששות כלכלית בעולם עלו מחירי הנפט ובהתאם גם מחירי הבנזין והסולר לאזרחים ולחברות.

במחצית השנייה של השנה, ניכרה האצה בקצב האינפלציה כאשר לפי נתוני המגמה עלה מדד המחירים לצרכן בחודשים אוקטובר-דצמבר 2010 ב- 5% במונחים שנתיים בהמשך לעליה של 3.1% בשלושת החודשים הקודמים. מדד המחירים לצרכן ללא דיור עלה בשלושת החודשים האחרונים ב- 5.5% לאחר עליה של 2.8% והמדד ללא דיור וללא ירקות ופירות עלה ב- 4.8% לאחר שעלה ב- 1.6% בשלושת החודשים הקודמים. הציפיות לאינפלציה הנגזרות משוק ההון ל- 2011 עומדות, נכון לסוף שנת 2010, על כ- 3-3.2%. לטענת בנק ישראל, במרבית שנת 2011 צפויה האינפלציה לעמוד מעל הגבול העליון של יעד האינפלציה אך לחזור לתוך היעד לקראת סוף השנה.

ריבית – מחודש ספטמבר 2009 החל בנק ישראל בתהליך איטי ולא רציף של העלאת הריבית במשק שעמדה בשפל על 0.5%. בסוף 2010, עלתה הריבית ל- 2% כאשר בחודשים פברואר ומרץ 2011 היא כבר הועלתה ב- 0.5% נוספים לרמת 2.5% . רמת ריבית זו עדיין מייצגת רמת ריבית ריאלית שלילית, נתון שיש בו בכדי לייצר עיוותים בהקצאת המקורות במשק בטווח הקצר-בינוני. בראיה ל- 2011, מעריכים בשוק ההון שהריבית תמשיך ותעלה ותעמוד בסוף 2011 על 3-3.5%.

שוק ההון בישראל

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברות הפועלות בשוק הישראלי, ובכללן החברה, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון המקומי. לתשואות באפיקים השונים בשוק ההון יש השלכה מהותית על התשואה המושגת עבור לקוחות החברה וכן על רווחיות החברה.

שנת 2010 נחלקה בצורה כמעט מובהקת לשלושה חלקים - ברבעון הראשון, נמשכה המגמה החיובית בשוק המניות שאפיינה את 2009. אוירה חיובית זו התהפכה ברבעון השני, על רקע החשש

מהתפתחות משבר חדש באיחוד האירופי נמחקו, ואף יותר מכך, כל העליות במניות מתחילת השנה. החל מחודש יולי ועד סוף השנה השוק חזר לרשום תשואה חיובית ואף הושג שיא חדש במדד ת"א 25. שינוי המגמה בשווקים ברבעון השלישי נגזר ממספר מקורות ובהם , הסרת הסכנה המיידית לקריסת מדינות בגוש היורו לאור הצלחתן למחזר את החוב,, הכרה כי הריבית בארה"ב ואירופה צפויה להישאר ברמות נוכחיות לעוד תקופה ארוכה, דבר הצפוי לגרום שימור תנאי ריבית ריאלית נמוכה גם בישראל, השקת תוכנית ההרחבה המוניטרית ע"י הפד (QE2) שתרמו לירידת תשואות באג"ח ממשלת ארה"ב וכן המשך נתוני מקרו טובים בישראל, תוצאות טובות של החברות ומספר עסקאות של רכישות ומיזוגים שבוצעו בתג מחיר גבוה ממחיר השוק. בסיכום שנתי, נרשמו בשנת 2010 במדדי המניות המובילים תשואות חיוביות - מדד ת"א 25 עלה ב- 15.8%, מדד ת"א 100 עלה ב-14.9%, מדד ת"א 75 עלה בשיעור של 15.7% ומדד יתר 50 עלה ב- 19.7%. ברמה הענפית, מדד ת"א נדל"ן 15, עלה ב-15.4%, מדד מניות הטכנולוגיה, תל-טק 15, סיים בעליה של 9.1%, ואילו מדד הבנקים עלה ב- 6.8%.

הביצועים הטובים בשוק המניות במחצית השנייה הושפעו גם מירידת האטרקטיביות של האלטרנטיבות - אג"ח ממשלתי ואג"ח חברות. רמת התשואות באג"ח הממשלתי הארוך (בריבית קבועה וצמוד מדד) ירדה לשפל חדש ברבעון השלישי. בהתאם, חלה עלייה ניכרת בהיקף הנפקות אג"ח חברות בכלל ובדירוגים נמוכים בפרט שלוותה בגיוסים גבוהים בקרנות הנאמנות. ברבעון הרביעי, לאור חששות מהגדלת הגרעון הציבורי בארה"ב, החלו תשואות אג"ח הממשלתיות של ארה"ב לעלות מרמה של 2.5% בתחילת נובמבר (אג"ח ל-10 שנים) ל-3.3% בסיום שנת 2010. במקביל, נרשמה בישראל עלית תשואות הן באג"ח הממשלתי הצמוד והן באג"ח הממשלתי הלא צמוד, תופעה שבאה לידי ביטוי בולט בחלק הארוך של עקומי התשואה. בסיכום שנתי – מדד אג"ח ממשלתי צמוד מדד עלה ב- 8% בעוד מדד אג"ח ממשלתי לא צמוד בריבית קבועה עלה ב- 6.2%. האפיק הקונצרני, המשיך לרשום השנה צמצום במרווחים למול הממשלתי - מדד תל בונד 20 עלה ב- 11.1% ומדד תל בונד 60 עלה בכ- 10.8%.

בשוקי האג"ח בישראל נרשמה מגמה מעורבת שהושפעה מתנודתיות בתשואות אג"ח ממשלת ארה"ב ל- 10 שנים, שתאמו את תמונת נתוני המקרו. בעוד בשוק האג"ח הממשלתי נרשמה לרוב עליית תשואות שבלטה בחלק הארוך של העקום, שוק האג"ח הקונצרני נהנה מהמשך צמצום במרווחים. המשך כניסת כספי ציבור להשקעה בקרנות נאמנות המתמחות באג"ח, שמרה על יציבות ותחזקה את זרימת הכסף לאפיק הקונצרני ותרמה כשלעצמה לירידת התשואות ולצמצום המרווחים.

2.2 <u>שינויים בהסדרי ביטוח משנה בתחום</u>

בשנים האחרונות לא חלו שינויים מהותיים בהסדרי ביטוח משנה בתחום. ראה פירוט לעיל לעניין ביטוח משנה בכלל, ולעניין רכישת חוזה ביטוח משנה לא יחסי החל מאמצע שנת 2005 בפרט.

2.3 <u>מבנה התחרות והשינויים שחלו בתחום</u>

ענף קרנות הפנסיה מאופיין בתחרות גוברת שהחלה בעיקר עם מכירת הקרנות החדשות ההסתדרותיות בשנת 2004, ועם שיווק מסיבי של המוצר על ידי סוכני וחברות הביטוח. כאמור לעיל, מודעות הציבור לחיסכון פנסיוני גדלה ובצידה המודעות לתשואות. עם הגברת המודעות לחיסכון פנסיוני בציבור, גדלה תשומת לב לאיכות ניהול ההשקעות בקרנות הפנסיה ולתשואות המושגות, כפרמטר חשוב בבחירת קרן.

2.4 <u>פיקוח ממשלתי בענף הפנסיה</u>

ענפי החיסכון ארוך הטווח כוללים ביטוח חיים, קרנות פנסיה וקופות גמל לסוגיהן השונים. **קרן הפנסיה** היא מכשיר חיסכון המיועד לשלם לחוסך בו לאחר פרישתו קצבה חודשית למשך כל חייו, ובנוסף מקנה אפשרות לבטח את החוסך ובן זוגו מפני מוות ומפני אובדן כושר עבודה. **קופת הגמל** היא מכשיר חיסכון "טהור" שבו הכספים הנחסכים והתשואה עליהם משולמים לחוסך בהגיעו לגיל פרישה או במועד אחר (כיום מיועדת קופת הגמל, בדומה לקרן הפנסיה ובהתאם להוראות הדין משנת 2008, לשלם קצבה חודשית). **ביטוח החיים** כולל שתי פעילויות עיקריות – ביטוח סיכונים הקשורים לחייו של אדם, וניהול השקעות/חסכון לטווח ארוך (בדרך כלל לגיל פרישה). הסיכונים המבוטחים המרכזיים הנם מוות, תוחלת חיים ארוכה (קצבה), אבדן כושר עבודה, נכויות ומחלות קשות.
בשנים האחרונות חלו שינויים מהותיים ברגולציה ובמבנה הבעלויות בתחום החסכון ארוך הטווח בישראל, המחייבים אף יותר מבעבר ראייה כוללת של שלושת מכשירי החיסכון ארוך הטווח האמורים:

1. בעקבות הסדר קרנות הפנסיה משנת 2003, וכחלק מתהליך ביזור הריכוזיות בתחום, יצאו קרנות הפנסיה החדשות מבעלות ההסתדרות ונמכרו לגופים פרטיים (חברות הביטוח). בעקבות רפורמת בכר משנת 2005, נמכר שיעור נכבד מהחזקות הבנקים בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות לגופים חוץ-בנקאיים, ובהם חברות הביטוח בישראל ומשקיעים זרים.

כתוצאה מכך, במבנה השוק החדש שנוצר, כל חברות הביטוח הגדולות, ובהן הפניקס אחזקות, מחזיקות בכל שלושת סוגי המכשירים – ביטוח חיים, פנסיה וגמל. רפורמת בכר הגבירה את המגמה של העצמת התחרות בין חברות הביטוח, לעניין ניהול נכסי החסכון לטווח ארוך של הציבור.

2. קרנות הפנסיה, חברות הביטוח וקופות הגמל כפופות לאותו גורם מפקח (אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר), אשר פועל ליצירת הסדרה אחידה של כללי פעילות בשוק החיסכון ארוך הטווח, ומכתיב רגולציה המעודדת חיסכון ארוך טווח בכלל וחיסכון ארוך טווח קצבתי (להבדיל מהוני) בפרט;
3. מבנה תוכניות ביטוח החיים כמו גם הרפורמות בשוק החיסכון ארוך הטווח (אשר יפורטו בהמשך), הגבירו וצפויים להגביר את התחרות בין המוצרים, בהיותם תחליפים.

<u>רפורמת בכר</u>

בשנת 2004 פרסמה ועדת בכר את המלצותיה באשר להגברת התחרות וצמצום הריכוזיות בשוק ההון בישראל. בעקבות ההמלצות פורסמו בחודש אוגוסט 2005 שלושה חוקים:

1. חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגוד העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק הגברת התחרות") מטרתו של החוק להגביר את התחרות בשוק ההון בישראל, בין היתר, באמצעות צמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בין הגופים הפועלים בשוק ההון, ובפרט במערכת הבנקאות, וכן הרחבת הפיקוח והבקרה על גופים אלה. במסגרת החוק הוכנסו שינויים מבניים בתחומי העיסוק והבעלות של הבנקים בישראל הן לגבי מוצרים פיננסיים הן לגבי מוצרים פנסיונים.
2. <u>חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק קופות הגמל").</u> חוק קופות הגמל, אשר נכנס לתוקף בחודש נובמבר 2005, מסדיר את כללי הניהול, הפיקוח והאכיפה על קופות הגמל וקובע, בין היתר, את מערכת היחסים שבין העמית והחברה המנהלת, אופן הקמת קופות הגמל, ניהולן ודרכי פעילותן של החברות המנהלות, הוראות לעניין התנאים לקבלת רשיונות של קופות גמל וחברות מנהלות וכן הוראות לעניין קבלת היתרי שליטה והיתרי החזקה בחברות מנהלות. בנוסף, החוק קובע את זכאותו של העובד לבחור בהסדר הביטוח הפנסיוני הרצוי לו. על פי סעיף 20 לחוק, רשאי העובד לבחור בהתאם לשיקול דעתו, את מהות הסדר הביטוח הפנסיוני (ביטוח מנהלים, קופת גמל או קרן פנסיה) ואת זהות ספק הביטוח הפנסיוני (חברת הביטוח, החברה המנהלת של קופת הגמל או קרן הפנסיה).
3. <u>חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה – 2005 (להלן: "חוק הייעוץ והשיווק") –</u> אשר הביאו לשינויים מהותיים בתחום החסכון ארוך הטווח. חוק הייעוץ והשיווק, אשר נכנס לתוקף בחודש פברואר 2006, מסדיר את העיסוק בייעוץ ובשיווק של מוצרים פנסיונים, לרבות קביעת הוראות לעניין חובת רישוי ותנאי הרשיון, איסורים והגבלות לעניין עיסוק בייעוץ ובשיווק פנסיוני, פיקוח על בעלי רשיון וסמכות הממונה להוציא הוראות לניהול תקין ושמירה על עסקי מבוטחים, לרבות הטלת עיצומים, קנסות אזרחיים וסנקציות פליליות.

<u>תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות הגמל), התשס"ח – 2008</u>

ביום 28 בינואר 2008 פורסם תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל שהנו בעל השלכות מהותיות על הפעילות בתחום. התיקון כולל שורה של תיקוני חקיקה לחוק קופות הגמל, לחוק הפיקוח ולפקודת מס הכנסה. מטרת התיקון להבטיח שוק משוכלל ושקוף יותר לכלל החוסכים לפרישה, באמצעות האחדת כללי המיסוי על המוצרים הפנסיונים, קבלת החלטות משמעותיות של החוסך באשר לכספי החיסכון בסמוך לגיל הפרישה, הבטחת רובד חסכון קצבתי לכל החוסכים, והגברת התחרות בשוק הפנסיוני לטובת הצרכנים.

במסגרת התיקון נקבעו בין היתר ההוראות המרכזיות הבאות:

סיווג קופות הגמל (לרבות קופות ביטוח) לשני סוגים של קופות גמל לקצבה - קופת גמל לקצבה אשר משלמת ישירות קצבה לזכאים, בהתאם לתקנון הקופה (להלן: "קופת גמל משלמת לקצבה"), וקופת גמל לקצבה אשר לא ניתן יהיה למשוך ממנה ישירות כספים שהופקדו בה, למעט כספים ממרכיב הפיצויים, כספים ממרכיב תגמולים שהופקדו עד ליום 31.12.2007 וכן משיכת כספים ממרכיב תגמולים שלא כדין, אלא באמצעות העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה (להלן: "קופת גמל לא משלמת לקצבה"). עוד נקבע כי בקופת גמל משלמת לקצבה ניתן יהיה לבצע משיכת כספים באמצעות היוון חלק מהקצבה לסכום חד פעמי, ובלבד שסכום הקצבה שיוותר בידו של עמית לאחר ביצוע היוון הקצבה עומד כיום על סך של 3,850 ₪ לחודש (מעודכן למדד המחירים לצרכן לחודש ינואר 2008). במלים אחרות, כל עוד החיסכון לא עלה על סכום שמקנה פנסיה חודשית בגובה של 3,850 ₪, תתקבל הפנסיה באופן חודשי.

אם הצבירה גבוהה מכך, יכול החוסך להחליט אם ברצונו לקבל את יתר החיסכון כסכום חד פעמי או להמשיך ולקבל פנסיה גבוהה יותר מסכום של 3,850 ₪, והכל בכפוף לדיני המס החלים עליו. יצוין, כי מי שחסך סכום הנמוך מהרובד הראשוני האמור, יקבל פנסיה חודשית נמוכה יותר בהתאם לסכום שנצבר לזכותו, וזכות ההיוון שלו היא עד 25% בלבד מהקצבה שצבר.
ההחלטה על גובה החיסכון הפנסיוני שיתקבל כקצבה חודשית (מעבר ל- 3,850 ₪) או כסכום חד פעמי תתקבל מעתה בסמוך לגיל הפרישה.
אישורי קופת גמל לקרן או לתוכנית ביטוח כקופת גמל לתגמולים או כקופת גמל אישית לפיצויים, החל משנת 2008 ואילך, לרבות הטבות המס בגינם, יינתנו אך ורק לכספים שהופקדו לקופות האמורות בשל שנות המס שלפני 2008. לגבי כספים אלו לא יחול כל שינוי בכללי המס החלים לגבי הקופות כאמור. עם זאת, כדי שהחל משנת 2008 ואילך עמית בקופת גמל לתגמולים או בקופת גמל אישית לפיצויים יוכל להמשיך ולהפקיד כספים לאותה קופת גמל שבה ניהל את כספיו עובר למועד האמור, ולא יהיה צורך בפתיחת חשבון חדש בקופת גמל אחרת או פוליסת ביטוח חדשה, יינתנו לקופות האמורות גם אישורי קופת גמל לא משלמת לקצבה. לגבי קופות גמל מרכזיות לפיצויים נקבע כי הממונה יהיה רשאי ליתן אישורים כאמור רק לגבי קרן שפעלה כדין כקופת גמל מרכזית לפיצויים בשנת המס 2007 ועל כספים שהופקדו בקרן כאמור עד לשנת המס 2010, בכפוף לתנאים הבאים: הפקדת הכספים היא של עמית-מעביד שהיה עמית בקופת גמל כאמור בחודש דצמבר 2007; הפקדת הכספים היא בשל עובדו של עמית-מעביד כאמור, שהופקדו בשלו כספים לקופת הגמל עבור חודש דצמבר 2007.
לאור תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל, הוסדרו התשלומים המופרשים למרכיב הפיצויים בקופות גמל שאינן משלמות קצבה, במסגרת תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל)(הוראת שעה), התשס"ח – 2008 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל)(הוראת שעה),(מס' 2) התשס"ח – 2008 (להלן: "הוראות השעה"). קודם לתיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל היו קופות אלה קופות גמל אישיות לפיצויים ולא נדרש בהן תשלום למרכיב תגמולי המעביד כתנאי לתשלום כספי הפיצויים. לאור תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל ייחשבו קופות אלה כקופות גמל לקצבה. במסגרת היערכותן של הקופות, הותקנו הוראות השעה, אשר איפשרו לקופות הגמל האמורות לקבל כספי פיצויים גם ללא תשלום מקביל למרכיב התגמולים, בשנת המס החולפת. הוראות השעה מתקנות את ההוראות המנויות בתקנות קופות גמל הקובעות כתנאי לתשלום כספים למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה, תשלום למרכיב תגמולי המעביד, באותו חשבון קופת גמל לקצבה, בשיעור של 5% לפחות מהמשכורת של העמית. הוראות השעה קובעות כי התנאי האמור יחול בשנת 2008 רק על קופות גמל משלמות לקצבה.
ביטול "הקופות המרכזיות לפיצויים" בהן הפקיד המעסיק את הפיצויים להבטחת תשלום פיצויי פיטורים לעובד, כך שמעביד המעוניין להפקיד פיצויים (בנוסף לחובה שלו מכוח הסכם העבודה) יוכל לעשות זאת רק במסגרת המוצר הפנסיוני על שם העובד שלו.
לפרטים בדבר מסמך הבהרות שפרסם המפקח בעניין סוגיות בנושא תיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל וחוק לתיקון פקודת מס הכנסה שנועד להתאים את הפקודה לתיקון מס' 3 לחוק קופות הגמל, ראו סעיף 3.1.1(א)5 להלן.

<u>ניוד החסכון הפנסיוני</u>
ביום 24 במרץ 2008 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 (להלן: "תקנות הניוד הפנסיוני"). תקנות הניוד הפנסיוני מסדירות את המעבר בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים - קופות גמל, תכניות לביטוח חיים וקרנות פנסיה. התקנות החדשות מאפשרות לצרכנים לעבור בין מוצרי החיסכון הפנסיוני או להחליף את הגוף המנהל של החיסכון בגוף מנהל אחר, בכל עת, ללא צורך בתשלום בעת העברת הכספים בין המוצרים ובהתאם להעדפתם, במטרה להגביר את התחרות, ולשפר את השירות הניתן לצרכנים. על פי הנחיות התקנות אין לנייד מתכניות קצבתיות לתכניות הוניות, וזאת בהתאם למדיניות הפיקוח לעודד אפיקים קצבתיים על פני אפיקים הוניים, כפי שבאה לידי ביטוי גם בתיקון מס' 3 לחוק קופות גמל.
הוראות תקנות הניוד הפנסיוני כוללות בין היתר הוראות לעניין המועדים הרלבנטיים להעברת הכספים והאחריות הביטוחית מהקופה המעבירה לקופה המקבלת , אופן חישוב הסכומים המועברים, אופן העברת הכספים, איחוד ופיצול חשבונות, מעמד העמיתים בקופה המעבירה (פעיל/לא פעיל) וסוגי הקופות. בתקנות הניוד הפנסיוני נקבעו סייגים ומגבלות להעברת כספים, כגון במקרה בו קיבל העמית הלוואה, מוטל עיקול או שעבוד על חשבון העמית, קיימת בחשבונו של העמית יתרת חוב, ועוד.
תדירות המעבר – ניתן להעביר את כספי החיסכון הפנסיוני בכל עת, וההעברה אינה כרוכה בתשלום. בחירת המוצר הפנסיוני או הגוף המנהל לחיסכון פנסיוני היא של הלקוח בלבד, לא נדרשת הסכמת המעביד.הגוף המנהל החדש יבדוק עמידה בתנאי ההצטרפות, והוא רשאי לערוך חיתום, ובהתאם לכך לקבוע סייגים לגבי הכיסויים הביטוחיים אשר המצטרף יהיה זכאי להם במסגרת המוצר החדש.
תקופת חרטה - התקנות קובעות תקופת חרטה של 18 ימי עסקים מיום הגשת הבקשה להעברת כספי החיסכון הפנסיוני.

פיצול/איחוד של כספי החיסכון - החוסך אינו מחויב בהעברת כל הכספים, ובאפשרותו לפצל את כספי החיסכון הפנסיוני שצבר בין מספר גופים מנהלים או מספר מוצרי חיסכון פנסיוני. הואיל והחל משנת 2008 הכספים שנצברים במוצרי החיסכון הפנסיוני השונים מיועדים לקצבה חודשית ועל כן נצברים בקופות גמל לקצבה, כספים אלה ניתנים למשיכה כהיוון קיצבה בסכום חד פעמי רק למי שצבר למעלה מהסכום המחויב כקצבה מינימאלית – 3,850 ₪. ניתן לאחד כספי חיסכון פנסיוני שנחסכו במוצרים שונים או אצל גופים מנהלים שונים.

<u>הסדר פנסיה חובה</u>

ביום 19 בנובמבר 2007 נחתם הסכם קיבוצי כללי לביטוח פנסיוני במשק (להלן: "ההסכם הקיבוצי") בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, אשר כולל חיוב של מעבידים להפקיד בשל עובדיהם הפקדות לקופת גמל לקצבה בשיעורים שנקבעו בהסכם הקיבוצי, וזאת החל מחודש ינואר 2008 ואילך.

ביום 30 בדצמבר 2007 התקין שר התעשיה, המסחר והתעסוקה צו הרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 (להלן: "צו ההרחבה") המרחיב את תחולתן של הוראות ההסכם הקיבוצי על כל העובדים והמעבידים במשק, אשר חל רטרואקטיבית החל מיום 1 בינואר 2008.

להלן עיקרי ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה:

(א) תנאי הזכאות לפנסיה: כל עובד/ת החל מגיל 21 לגבר ומגיל 20 לאשה ועד לגיל פרישת חובה על פי החוק, אשר אין לו הסדר פנסיוני מיטיב, כהגדרתו בצו ההרחבה, זכאי לפנסיה. העובד יהיה זכאי בתום 6 חודשים מתחילת העבודה (להלן: "תקופת המתנה"). עובד שיתקבל לעבודה כשהוא מבוטח בביטוח פנסיוני כלשהו, יהיה זכאי לביצוע ההפרשות החל מהיום הראשון לעבודתו. ההפרשות יבוצעו לאחר 3 חודשי עבודה או בתום שנת המס – המועד המוקדם מביניהם, רטרואקטיבית ליום תחילת עבודתו אצל המעסיק ולא תחול לגביו תקופת ההמתנה האמורה. החל ממועד כניסתו לתוקף של צו ההרחבה ועד ליום 31.12.2008 תהא תקופת ההמתנה בת 9 חודשים, והחל מיום 1.1.2009 תקופת ההמתנה תהא בת 6 חודשים. על אף האמור, עובד שביום 1.1.2008 מועסק 9 חודשים ויותר, ביצוע ההפרשות בגינו יחל ביום 1.1.2008, וכל עובד שישלים 6 חודשים ויותר ביום 1.1.2009, ביצוע ההפרשות בגינו יחל ביום 1.1.2009.

(ב) שיעור ההפרשות לפנסיה: שיעור ההפרשות מהשכר להבטחת הביטוח הפנסיוני יעלה בהדרגה בתוך 5 שנים מ- 2.5% משכר העובד החל ביום 1.1.2008 ועד ל- 15% משכר העובד (מהם 5% על חשבון העובד ו– 10% על חשבון המעביד) החל ביום 1.1.2013, עד לתקרה של השכר המשולם לעובד או השכר הממוצע במשק, לפי הנמוך מביניהם. העלייה בשיעור התשלומים היא במדרגות של 2.5% החל ביום 1 בינואר של כל שנה.

(ג) אופן בחירת ההסדר הפנסיוני: העובד זכאי לבחור את קרן הפנסיה או את קופת הגמל לקצבה בה יבחר להיות מבוטח וזאת בתוך 60 יום ממועד תחילת עבודתו אצל המעסיק. על העובד להודיע למעסיקו בכתב באיזו קרן פנסיה או קופת גמל לקצבה בחר לצורך ביטוחו. עובד שלא הודיע למעסיקו בכתב בפרק הזמן האמור על הקופה בה בחר להיות מבוטח, יבטח אותו מעסיקו בקרן פנסיה מקיפה חדשה. העובד יהיה זכאי לבחור או לעבור לקופת גמל לקצבה אחרת.

כאמור, ההסדר נכנס לתוקף החל ביום 1 בינואר 2008. עד כה נרשמה הצטרפות משמעותית של עובדים נוספים כמבוטחים בקרנות הפנסיה, וקיים פוטנציאל לגידול נוסף בהפרשות לנוכח העלייה המדורגת בשיעור ההפרשות על פי האמור בהסדר.

במהלך חודש פברואר 2008 פורסמו תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (הוראת שעה), התשס"ח-2008, אשר מאפשרות, החל משנת 2008 ועד לשנת 2012, למעביד המחויב לצו ההרחבה לפנסיית חובה להפריש לפיצויים בכפוף לכך שהפריש למרכיב התגמולים סכום שלא יפחת מהמינימום הנדרש בהתאם לצו ההרחבה (0.83% לשנת 2008).

הסדר פנסיה חובה לעצמאים

בחודש דצמבר 2009 פורסם תזכיר חוק פנסיה לעצמאים, התש"ע-2010. מטרת החוק הינה להחיל, כצעד משלים למהלך של הנהגת פנסיה חובה לשכירים, הסדר פנסיה חובה גם על ציבור העצמאים וזאת בהתחשב שהעצמאים נושאים במלוא עלות הפקדת הכספים. על פי המוצע בתזכיר, תוטל חבות על כל עצמאי להפקיד כספים לקופת גמל לקצבה, כאשר חובת ההפקדה תחול על עצמאים שהכנסתם השנתית עולה על מחצית השכר השנתי הממוצע במשק. כמו כן חובת ההפקדה לא תחול על חלק ההכנסה שמעבר לשכר השנתי הממוצע במשק. שיעור ההפקדה יעלה מדי שנה בהדרגה, החל משנת 2011 ועד שנת 2015 בדומה להעלאה המדורגת שנקבעה לגבי עובדים שכירים בצו ההרחבה. בדומה לגילאים המזעריים שנקבעו בצו ההרחבה לגבי עובד שכיר, מוצע כי חובת ההפקדה לא תחול לגבי עצמאי שטרם מלאו לו 21 שנה ולא תחול בהגיע העצמאי לגיל הפרישה המוקדמת. חובת ההפקדה גם לא תחול על עצמאי שבמועד התחולה הגיע לגיל 55 וגם לא תחול על עמית עצמאי שמקבל קצבה בסכום שלא יפחת מסכום הקצבה המזערי. כדי להבטיח יישום ואפשרות אכיפה של חובת ההפקדה מוצע להטיל קנס על מי שלא יעמוד בהוראות החוק. התחולה המוצעת ליישום חובת ההפקדה הינה החל מחודש ינואר 2011 וליישום הוראות העונשין החל מחודש ינואר 2013.

המסלקה לחיסכון לטווח ארוך

ביום 27.6.2010 פורסמו הוראות לעניין דרכי פעולתה וניהולה של המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ.

במהלך שנת 2010 הוקמה חברת "המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ". חברה זו הוקמה בבעלות משותפת של מספר בנקים וחברות ביטוח ומטרתה להקים לייסד ולנהל מסלקת מידע וכספים בתחום החיסכון ארוך הטווח עבור ציבור הלקוחות, המפיצים והיצרנים. החברה שוקדת באמצעות מספר וועדות מקצועיות אשר הוקמו, על בניית תכניות עבודה בהיבטי תהליכים ומיחשוב אשר יעלו בקנה אחד עם תהליך החקיקה אשר טרם הושלם בנושא הקמת המסלקה.

על פי גישת אגף שוק ההון במשרד האוצר, מסלקה פנסיונית תייעל את תהליכי העבודה הקשורים בהעברת מידע וכספים, על ידי קביעת מכנה משותף טכנולוגי לכל הגופים המעורבים בשוק הפנסיוני, והסדרת תהליכי העבודה. הממשלה מקדמת את הקמתה של המסלקה במסגרת תהליך חקיקה.

השלכות פעילות המסלקה על ענף החסכון הפנסיוני אינן ודאיות בשלב זה, עקב העובדה שהתהליך הינו בשלבים מוקדמים יחסית. נראה כי יישום מלא של פעילות המסלקה צפוי להוביל להגברת השקיפות בענף ומכאן להתגברות התחרות בו וכן להקלת הפעילות של יועצים פנסיוניים בכלל ובנקים בפרט בענף הפנסיוני. מאידך, יישום כזה עשוי בטווח הקצר להגביל או לעכב פיתוח של מוצרים או טכנולוגיות חדשות עקב אילוצים תפעוליים במסלקה. פעילות המסלקה יכולה להשפיע אף על היקף ודרך פעילות סוכנויות ההסדר, היקף ואופן ההשפעה תלויים, בין היתר, בתבנית הסופית בה תופעל פעילות המסלקה.

התאמת מסלול החסכון הפנסיוני למאפייני העמית ("המודל הצ'יליאני")

ביום 8 ביולי 2009 פרסם הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון טיוטה ראשונה לחוזר העוסק בהתאמת מסלולי החסכון למאפייני העמית. לטיוטה זו צורפה גם טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הקמת מסלולי ברירת מחדל), התשס"ט – 2009. ביום 6 ביולי 2010 פרסם הממונה טיוטה שניה מעודכנת של החוזר והתקנות.

מטרתם של טיוטות החוזר והתקנות הינה לקבוע את אופן הצטרפות העמיתים למוצרי החיסכון השונים בהתבסס על המאפיינים הייחודיים להם, ואת האופן שבו הגופים המוסדיים צריכים לנהוג על מנת להתאים את החיסכון לצרכי העמיתים, לאורך כל תקופת החיסכון. על הגופים המוסדיים תוטל החובה לקבוע מודל לסיווג כל העמיתים למסלולי ברירות מחדל, ולהגדיר מסלולי השקעות אשר יוגדרו כברירת מחדל ויותאמו לטווח תקופת החסכון במועד ההצטרפות ובמהלך תקופת החסכון. החוזר מחייב התייחסות מיוחדת לחוסכים מגיל 55 ומעלה, מגיל 60 ומעלה, ולמקבלי קצבה. במסגרת התאמת מסלול ההשקעות לטווח תקופת החסכון תבוצע התאמה של רמת התנודתיות והסיכון.

לגבי התיק הקיים נדרש לבצע את סיווגם של הלקוחות במהלך מדורג כדלקמן:

לגבי מקבלי קצבאות – החל מ- 1.2012

לגבי עמיתים ומבוטחים בני 60 ומעלה שטרם החלו לקבל קצבאות החל מ- 1.2014

לגבי עמיתים ומבוטחים בני 55 ומעלה שטרם מלאו להם 60 החל מ- 1.2015

לגבי עמיתים ומבוטחים שטרם מלאו להם 55 החל מ- 1.2016

ההנחיות מגדירות תליך מיון ועדכון אוטומטי וכן מועדי ותקשורת עם מבוטחים ועמיתים לעניין מסלולי ההשקעה.

תחילתן של התקנות כמוגדר בטיוטא ביום 1.1.2012.

החוזר מאפשר לגופים המוסדיים לנהל בצד מסלולי ברירות המחדל גם מסלולים "מתמחים" אשר מבטיחים חשיפה בשיעור שלא יפחת מ-50% משווי נכסי המסלול, או לאי חשיפה, לאפיק או ענף השקעה מסוים. בטיוטת חוזר נוסף העוסק באישור שמות מסלולי השקעה אף הוגדרה מובהקות החשיפה במסלולי השקעה כ-75% לפחות. על הגוף המוסדי תוטל החובה לבדוק אחת לתקופה כי מסלול ההשקעות שבו חוסך כל עמית מתאים למאפייניו על פי המודל, ולהעבירו למסלול ברירת המחדל המתאים לו, בהודעה מראש, אם לא הודיע העמית אחרת.
בדיונים אשר נערכים בין הגופים המוסדיים לממונה עולה כי טרם ניתן מענה לסוגיות משפטיות ותפעוליות אשר עולות בבחינת המהלך הנדרש. בשלב זה הנושא עדיין בדיון.
באופן כללי, החברה ערוכה להוראות התאמת מסלולי חסכון למאפייני העמית במוצרי ביטוח חיים ופנסיה לעמיתים חדשים, באמצעות מוצרי "שיטת הפניקס" (לפרטים אודות "שיטת הפניקס" ראה סעיף 13), המשווקים כבר כיום בפוליסות "מסלול" ובפנסיה מקיפה.
עיקר ההיערכות הנדרשת מתמקדת בתיקי ההשקעות של מבוטחים קיימים בפוליסות ביטוח חיים מסוג "מסלול" מלפני שנת 2007.
להערכת החברה ההשפעה העיקרית הצפויה על החברה ועל חברות נוספות מתמקדת בהשקעת משאבים לצורך התאמת המערכות התפעול למודל החדש, ולאחר מכן תפעול המערכות על פי עקרונות המודל. כמו-כן, קיימת אפשרות שהפעלת המודל תביא לשינוי תמהיל ההשקעות, דבר אשר עשוי להשפיע על שוק ההון במיוחד במועדי המעבר.
המידע בדבר ההשלכות האפשריות של הוראות התאמת מסלולי חסכון למאפייני העמית, מהווה מידע צופה פני עתיד כמשמעותו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך, המתבסס על נוסח הטיוטות שהתקבלו. ההשלכות על הקבוצה עשויות להיות שונות ומגוונות, והן תלויות בין היתר בהתנהגות הציבור וערוצי ההפצה לאחר שתגבר המודעות להוראות התיקון, בהתנהגות הגופים המתחרים בקבוצה ועוד.

<u>תכנית משרד האוצר להגברת התחרותיות בשוק החסכון הפנסיוני</u>
ביום 30.11.2010 הציג שר האוצר את עיקרי תכניתו להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני.
בכוונת משרד האוצר לצמצם את ההבדלים בין מוצרי החיסכון הפנסיוני, על מנת שלחוסכים יהיה קל יותר להשוות ביניהם. בנוסף, על מנת להקל על קבלת החלטות גם לאחר ההצטרפות למעגל החסכון הפנסיוני, יפעל האוצר להגביר ככל הניתן את השקיפות של גופים מוסדיים כלפי החוסכים. הגברת השקיפות היוותה קו מנחה בפעולות ההסדרה של האוצר בשנים האחרונות, ופעולות ההסדרה המתוכננות ממשיכות בכך.
על פי הפרסומים, יחולו סעיפי התכנית על מוצרי חסכון פנסיוני, זאת למעט הסעיפים הדנים בתגמול ובעמלות, אשר אמורים לחול על כלל הענפים - מוצרים פנסיוניים, תכניות לביטוח בריאות ותכניות לביטוח אלמנטרי.

2.5 <u>השפעת חוקים, תקנות והוראות חדשות</u>

מנגנוני גביית דמי ניהול

בחודש נובמבר 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר מנגנון גביית דמי ניהול. מטרת טיוטת חוזר זה למנוע קיום מנגנוני גביית דמי ניהול המבוססים על החזר דמי ניהול בתום תקופה מסוימת אשר אינם משקפים נכונה את דמי הניהול שסוכמו עם העמית או המבוטח. תחולת החוזר הינה החל מחודש אפריל 2010 לגבי מנגנון דמי ניהול שעליו סוכם לפני מועד פרסום החוזר. התחילה תהיה החל מחודש ינואר 2012 או בתום מועד ההסכם, המוקדם מבין המועדים הנ"ל, אך לא לפני 1 באפריל 2010. החוזר אינו חל על תוכניות ביטוח הכוללות מנגנון המבוסס על החזר דמי ניהול אשר אושרו על ידי המפקח.

תחולת חוזר ביטוח משלים לעמיתים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה

בחודש ינואר 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר לתיקון חוזר גופים מוסדיים 2008-9-15 שעניינו ביטוח משלים לעמיתים בקופות הגמל ובקרנות הפנסיה ואשר נקבעו בו הוראות ומגבלות לגבי רכישת ביטוח משלים מכספי החברה המנהלת וכן פורסמה הבהרה לגבי רכישת ביטוח חיים קבוצתי מכספי עמיתי קופת הגמל. התיקון קובע כי החוזר יחול על חברות מנהלות של קרנות פנסיה, חברות מנהלות של קופות גמל ועל חברות ביטוח כדלקמן: לגבי כריתת חוזים לביטוח משלים (לרבות חידוש חוזה קיים), החל במועד תחילת החוזר; לגבי כל החוזים לביטוח משלים אשר נכרתו עובר למועד תחילת החוזר, החל משנת 2013; לגבי חוזים לביטוח חיים קבוצתי כאמור בסעיף 3 לחוזר, אף אם נכרתו לפני מועד תחילת החוזר.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 5 והוראת שעה), התשע"א – 2010

ביום 15.11.2010 התקבל בכנסת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 5 והוראת שעה), התשע"א – 2010 (להלן – התיקון לחוק).
התיקון לחוק, כולל, בין היתר, תיקון לסעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005, בעניין משיכת כספים מקופת גמל. לפי התיקון יובא בחשבון, לעניין סכום הקצבה המזערי, גם סכום קצבה מקופה אחרת ומגוף אשר משלם תשלומים חודשיים שמשולמים לעמית בשל פרישה, לפי דין או הסכם, מאוצר המדינה או מקופת מעבידו במשך כל ימי חייו (פנסיה תקציבית). עוד קובע התיקון לחוק כי בהתקיימם של תנאים מסויימים ניתן למשוך כספים גם מקופת גמל לא משלמת לקצבה בלי להעבירם לקופת גמל משלמת לקצבה.

טיוטה שנייה בדבר הכרעה לעניין פיצוי בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או בין מסלולי השקעה

ביום 16.2.2010 פורסמה טיוטה שנייה בדבר הכרעה לעניין פיצוי בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או בין מסלולי השקעה.
בעקבות פניות שהתקבלו ביחידה לפניות הציבור במשרד האוצר, בהן התלוננו הפונים כי לא פוצו כנדרש בשל איחור במשיכה של כספים או בשל איחור בהעברה של כספים בין קופות גמל או בין מסלולי השקעה שונים באותה הקופה, מצא לנכון המפקח על שוק ההון,ביטוח וחסכון להבהיר מהו הדין החל במקרים אלה וכן להורות הוראות מתאימות לגבי הפניות לפי סוגיהן.
טיוטת הכרעה זו דורשת לבצע את ההוראות המפורטות בה רטרואקטיבית החל מבקשות העמיתים שהתקבלו בחברה המנהלת החל מיום 1.1.2007. נושא זה נמצא עדיין בדיון בין חברות הביטוח למפקח.

הוראות לעניין דרכי פעולתה וניהולה של המסלקה לחיסכון ארוך טווח בע"מ

ביום 27.6.2010 פורסמו הוראות לעניין דרכי פעולתה וניהולה של המסלקה לחיסכון לטווח ארוך בע"מ.

טיוטת הבהרה לחוזר בדבר מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל רישיון

ביום 15.8.2010 פורסמה טיוטת הבהרה לחוזר בדבר מבנה אחיד מצומצם להעברת מידע מגוף מוסדי לבעל רישיון. (סוכן / משווק פנסיוני /יועץ פנסיוני).
החוזר מסדיר את הליך העברת המידע בין הגוף המוסדי לבעל הרישיון, לצורך ביצוע ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני ולצורך ביצוע ייעוץ פנסיוני מתמשך.
על גוף מוסדי חלה חובה לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותו על מנת לאתר את כלל המידע המצוי בידו ביחס למוצרים המפורטים בחוזר, ואשר אותם מנהל הגוף המוסדי עבור הלקוח ולהעבירו לבעל הרישיון. איתור מידע והעברתו, כאמור, נדרשים גם במקרה בו בקשת בעל הרישיון להעברת מידע, על פי החוזר כוללת רק את שמו ומספר תעודת הזהות של הלקוח לגביו מבוקש המידע, ואינה כוללת פרטים בדבר המוצר המסוים המנוהל עבור הלקוח.

חוזר בדבר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

ביום 28.2.2011 פורסם חוזר בדבר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני.
רפורמת הניוד בין מוצרי החיסכון הפנסיוני וכניסתם של הבנקים לתחום הייעוץ הפנסיוני חידדו את הצורך להסדיר את תהליכי העברת המידע והכספים בין הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני, לרבות לצורך מתן ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני. זאת, במטרה לייעל את תהליכי העבודה, להסיר חסמים טכנולוגיים לעודד ולתמוך בקיומו של שוק תחרותי, משוכלל ומפותח, תוך הגברת השקיפות ושיפור מהימנות וזמינות המידע הרלוונטי לחסכונותיו הפנסיוניים של הציבור.
חוזר זה קובע מבנה של "רשומה אחודה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם, תוך הבטחת העקרונות הבאים:

א. קבלת והעברת מידע שלם, מדויק, מהימן וזמין, הניתן לשליפה ואחזור במהירות ובאפקטיביות לצורך עמידה בהוראות הדין;

ב. הסדרת המבנה והתוכן של פרטי המידע והנתונים המועברים בין יצרני וצרכני המידע השונים בתחום החיסכון הפנסיוני.

הוראות חוזר זה יחולו על כל הגופים המוסדיים ועל כל בעלי הרישיון. תחילתן של הוראות החוזר לעניין נספח א' לחוזר הינן מיום 1 ביולי 2011.

טיוטת עדכון החוזר בדבר הסכמים למתן שירותים

ביום 15.8.2010 פורסמה טיוטה המעדכנת את החוזר בדבר הסכמים למתן שירותים. החוזר קובע כי כל התקשרות בין יועץ פנסיוני לבין גוף מוסדי בהסכם ניהול או תפעול הינה בבחינת התקשרות היוצרת זיקה, האסורה לפי סעיף 19 לחוק הייעוץ, וזאת אלא אם התקיימו בו התנאים המפורטים בחוזר הסכמים למתן שירותים. בין היתר, נקבע בחוזר, כי חברה מנהלת לא תספק באמצעות תאגיד בנקאי שהוא יועץ פנסיוני (להלן - "תאגיד בנקאי") שירותים הכלולים במסגרת חובותיו ופעילויותיו של בעל רישיון יועץ פנסיוני לפי חוק הייעוץ.
על מנת לאפשר לחברה מנהלת אשר קופת גמל שבניהולה קיבלה שירותי תפעול מתאגיד בנקאי או נשלטה על-ידו טרם כניסתו של חוק הייעוץ לתוקף (להלן - "החברה המנהלת" ו"קופת הגמל", בהתאמה) להיערך למתן השירותים לעמיתים, עולה הצורך לקבוע תקופת ביניים. במהלך תקופת הביניים תורשה החברה המנהלת לתת לעמיתי קופת הגמל שירותים שאמורים להינתן על ידה או על ידי בעל רישיון יועץ פנסיוני או רישיון סוכן פנסיוני, גם באמצעות תאגיד בנקאי כחלק משירותי התפעול הניתנים על ידו לחברה מנהלת.
לטיוטה זו השלכות באשר לאופן הערכותם של יצרנים אשר מתפעלים את מוצריהם באמצעות גוף מתפעל שהוא גם יועץ כגון קופות גמל אשר מעניקות שירותי תפעול באמצעות הבנק. בהקשר זה, עלו מספר התנגדויות מצד יצרנים ומצד גורמים מתפעלים שהם גם יועצים, ומתקיימים דיונים בנושא עם הפיקוח.
תחילתו של העדכון לחוזר על פי הטיוטה ביום פרסומו.

חוזר בדבר קידוד קופות גמל

ביום 29.12.2010 פורסם חוזר בדבר קידוד קופות גמל.
עם התקנת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 יצאה לדרך רפורמת הניוד בין מוצרי החיסכון הפנסיוני, ועם חקיקת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 (להלן – חוק הייעוץ) נכנסו הבנקים לתחום הייעוץ הפנסיוני. תהליכים אלו חידדו את הצורך להסדיר את תהליכי העברת המידע והכספים בין היצרנים והמפיצים השונים בשוק, על מנת לייעל את תהליכי העבודה ולהסיר חסמים טכנולוגים במטרה לתמוך בקיומו של שוק תחרותי, משוכלל ומפותח. לשם כך יש לקבוע מבנה של "רשומה אחודה", באמצעותה יוכלו לתקשר הגופים המוסדיים, בעלי רישיון וצרכני מידע שונים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם.
מרכיב הכרחי בקביעת מבנה אחיד הוא קידוד כלל מוצרי החיסכון הפנסיוני.
מטרתו של חוזר זה היא להטמיע שיטת קידוד אחידה המאפשרת זיהוי חד-חד-ערכי לכל מוצרי החיסכון הפנסיוני ובכלל זה קופות הגמל, קרנות הפנסיה ותוכניות הביטוח.
הוראות חוזר זה יחולו על כל הגופים המוסדיים.
תחילתו של חוזר זה ביום 1 באוקטובר 2011.

השקעה באיגרות חוב לא ממשלתיות

בחודש פברואר 2010 פורסם דוח הועדה לקביעת פרמטרים להתייחסות גופים מוסדיים המעמידים אשראי באמצעות רכישת איגרות חוב לא ממשלתיות (להלן – "ועדת חודק" או "הועדה").

על פי דוח הועדה, גיבוש מדיניות השקעה באיגרות חוב בהתאם לקיומן של תניות חוזיות, הינה בעלת חשיבות רבה. תניות חוזיות תורמות הן ליכולת הגופים המוסדיים להעריך את איכות איגרות החוב בעת רכישתן והן ליכולתם להתמודד עם שינויים במהלך חיי האיגרות.
כלי חשוב נוסף בניהול סיכוני השקעה באיגרות חוב הינו קביעת אמות מידה פיננסיות למנפיקים, אשר מגדירה את רמת הסיכון של איגרת החוב ומאפשרת לגופים מוסדיים לעקוב באופן שוטף אחר מצב המנפיק לאורך חיי האיגרת. הגדרה כזו אף מאפשרת למנפיק לדעת מראש את מרחב התמרון בפעילותו העסקית, ובמקרים מסוימים אמות מידה פיננסיות עשויות להוות תחליף לתניות חוזיות.
כחלק משלים לקיומן של תניות חוזיות ואמות מידה פיננסיות בשטר הנאמנות, יש צורך ששטר הנאמנות יגדיר מהן הפעולות שיינקטו בעת הפרתן.
בחודש יולי 2010 פרסם הממונה חוזר לגופים המוסדיים בדבר הליך השקעה באג"ח לא ממשלתיות אשר אימץ את המלצות ועדת חודק. מטרת החוזר הינה קביעת הוראות אשר מוחלות על הגופים המוסדיים ברכישת אגרות חוב ואשר עיקרן:

1. חובה לקבל מסמכי הנפקה שבעה ימים לפחות לפני ההנפקה
2. קביעת סוג המידע שעל גוף מוסדי לקבל ממנפיק שהוא תאגיד שאינו מדווח, הן בעת ההנפקה והן לאורך חיי החוב.

3. חובת הכנת אנליזה כתובה טרם רכישת אגרת חוב שהונפקה בישראל אשר תמליץ על תנאי רכישת איגרת החוב המוצעת. האנליזה צריכה להיות מבוססת , בין היתר, על מסמכי הנפקה, ניתוח דוחות כספיים קודמים וכן עליה להתייחס למאפייני אגרת החוב, ייעוד תמורת ההנפקה ומקורות פירעון אגרת החוב. בעניין זה, צורפה רשימת פרמטרים אשר נקבע כי ראוי שהגוף המוסדי יתייחס אליהם במסגרת האנליזה.

4. הנחייה לגופים המוסדיים לגבש מדיניות השקעות באגרות חוב המתייחסת למאפייניהן של איגרות חוב שונות לרבות: (1) המלצה מפורטת לאמות מידה פיננסיות שיש לדרוש שיופיעו באגרת החוב (2) המלצה לתניות חוזיות שיש לדרוש את הופעתן באגרת החוב. בעניין זה, החוזר נותן דגש על עילות להעמדת החוב לפירעון מיידי שכדאי לבחון את נחיצותן באגרת החוב.(3) רשימה של נושאים אשר אגרת החוב חייבת לכלול התייחסות אליהם.

5. חובת רישום אגרת חוב לא סחירה בלשכת רישום לאגרות חוב לא סחירות, אשר תוקם על-ידי הממונה.

החוזר נכנס לתוקף ב- 1.10.10 ביחס לרכישות אגרות חוב בהנפקות בארץ וב- 1.1.11 ביחס לרכישות אג"ח בשוק המשני ולאג"ח אשר הונפקו בחו"ל (בהתאם למדיניות שגיבש הגוף המוסדי).

ביום 8.2.2011 פורסמה טיוטת חוזר המבהירה את ההוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באיגרות חוב לא ממשלתיות בחוזר שעניינו הוראות לעניין השקעת גופים מוסדיים באיגרות חוב לא ממשלתיות. מפניות שהתקבלו באגף שוק ההון, ביטוח וחסכון עולה כי נדרשות הבהרות ביחס לאופן יישום חלק מהוראות החוזר.

בחודש ינואר 2010 פרסם המפקח טיוטת חוזר שנייה בעניין התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון.

על פי הטיוטה מוצע להחיל את הוראות החוזר 2004/14 בעניין התקשרות מבטח עם סוכן ביטוח ("חוזר ההתקשרות"), המסדיר נושאים מסוימים במסגרת היחסים שבין מבטח לבין סוכן על כל ההתקשרויות שבין גוף מוסדי לבין בעל רישיון. במסגרת הטיוטה אומץ בעיקרו חוזר ההתקשרות וכן בוצעו בו מספר שינויים. בטיוטא השנייה בוצעו מספר שינויים הנוגעים בעיקרם לאופן הפקדת כספים בחשבון הנאמנות, לניהול חשבונות הנאמנות על ידי בעל רישיון עבור מספר גופים מוסדיים תחת אותה קבוצה, הפקדת ממסרים דחויים לחשבון נאמנות. התחולה המיועדת הינה בחודש אוגוסט 2010.

בחודש יוני 2010 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה ומכירה של ניירות ערך) (תיקון מס. 2), התש"ע 2010- ותקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל) קופת גמל בניהול אישי (תיקון מס. 2), התש"ע 2010

התיקונים מתייחסים למגבלות על פעילות ברוקראז' באמצעות צד קשור וקובעים, כי גוף מוסדי יהיה רשאי לרכוש או למכור ניירות ערך (שרותי ברוקראז') מצד הקשור אליו ובלבד שהיקף העמלות שישלם לו לא יעלה על 20% מכלל העמלות המשולמות על ידו בשל כלל המכירות והרכישות שבוצע על-ידי הגוף המוסדי במהלך השנה, וכן שהעמלה שתשולם לצד הקשור בגין עסקות אלה לא תעלה על העמלה שתשולם בגין עסקה דומה לזוכה בהליך תחרותי שאינו צד קשור.

מדיניות תגמול של נושאי משרה בגופים מוסדיים

בחודש נובמבר 2009 פרסם המפקח חוזר לקביעת קווים מנחים לעניין גיבוש מדיניות תגמול נושאי משרה בגופים מוסדיים. קיימת חשיבות רבה לכך שמבנה תגמול נושאי משרה בגופים מוסדיים יגובש בהליך פנימי מסודר ויושתת על עקרונות שיאפשרו איזון ראוי בין הרצון לתגמל נושאי משרה על הצלחותיהם לבין הצורך להבטיח שמבנה התגמול עולה בקנה אחד עם טובת החוסכים ועם האסטרטגיה הכלל ארגונית של הגוף המוסדי לאורך זמן. היות וחלק גדול של מנהלי ההשקעות של הגופים המוסדיים מתוגמלים על ביצועים בזמן הקצר יחסית, קיים חשש לאי התאמה בין האינטרס של החוסכים לטווח הארוך לזה של המנהלים את כספם. בחוזר נקבע כי דירקטוריון של גוף מוסדי ידון ויחליט על מדיניות התגמול והוא רשאי, בין היתר, גם להקים ועדת דירקטוריון, שתמליץ לו על מדיניות תגמול, או לחילופין, לקבוע כי ועדת הביקורת תמלא תפקיד זה. לפי הוראות החוזר, מדיניות התגמול תגובש כך שלא תיצור תמריצים לנטילת סיכונים מעבר למדיניות הסיכון של הגוף המוסדי תוך שימת לב והתחשבות במצבו הפיננסי של הגוף המוסדי, מטרותיו ארוכות הטווח, בחינת ביצועי נושא המשרה, מתן איזון הולם בין התגמול לרכיב הקבוע וכו'.

כמו-כן, נקבעו בחוזר הוראות ספציפיות לעניין תגמול נושאי משרה במערך ההשקעות של הגוף המוסדי. על גוף מוסדי תחול החובה לפרסם את מדיניות התגמול שלו אחת לשנה בהתאם לקבוע בחוזר.

ביום 24.3.2010 פורסם חוזר הבהרה בדבר מדיניות תגמול של נושאי משרה בגופים מוסדיים. חוזר זה מבהיר את הכתוב בחוזר בדבר מדיניות תגמול של נושאי משרה בגופים המוסדיים. ביחס למדיניות תגמול של נושאי משרה העוסקים בניהול השקעות לשנת 2010 לגביהם לא תחול חובת פרסום בדוח השנתי, כפי שזו נדרשת על פי הוראות החוזר, ואולם עד ליום 31 ביולי 2010 יפרסם גוף מוסדי את מדיניות התגמול שלו ביחס לנושאי משרה אלו באתר האינטרנט שלו בלבד.

ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים

ביום 22.8.10 פורסם חוזר בדבר ניהול טכנולוגיות מידע בגופים מוסדיים. על פי החוזר, הליבה העסקית והתפעולית של גופים מוסדיים העוסקים בתחומי הביטוח והפיננסים נתמכת בצורה מהותית על ידי מערכות טכנולוגיות שונות. לאור חשיבותן של אלו, על הגופים המוסדיים חלה חובה לנהל את תחום טכנולוגיות המידע על פי תקנים מקצועיים מקובלים ועל בסיס עקרונות ממשל תאגידי נאותים הכוללים התייחסות לשיטות, לתהליכים ולבקרות הנדרשים בניהול תחום טכנולוגיות המידע, וזאת במטרה להבטיח את ניהולן התקין ואת תמיכתן בפעילות העסקית. על פי הוראות הדין ולהקפיד על שמירת זכויות העמיתים והמבוטחים.
החוזר מחייב את החברה להחיל ממשל תאגידי בנושאי מערכות מידע ומגדיר תחומי אחריות של הדירקטוריון, ההנהלה ומנהל אגף מערכות מידע.
כן מגדיר החוזר מהן מערכות ליבה וסטנדרטים מתאימים ביחס אליהן.
החוזר מגדיר את הצורך בהגדרת תוכנית לניהול סיכונים של טכנולוגיות מידע, הגדרת בקרות מידע, הגדרת מדיניות רכש וניהול פרויקטים של מערכות מהותיות ועוד.
הוראות חוזר זה יחולו על כל הגופים המוסדיים בישראל.

הוראות לעניין מדיניות דיווח חשבונאי וכללי דיווח והצגה

חוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו קובעים, בין היתר, הוראות לעניין תוכנם, פרטיהם והעקרונות החשבונאיים לעריכת הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, לרבות אופן הטיפול החשבונאי בנכסים ובהתחייבויות של מבטח.

בחודש יוני 2009 פרסם המפקח חוזר בנושא אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי. בחוזר זה מפורטות הוראות שמיועדות ליישם את דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act (להלן – "סעיף 404"). בהתייחס לסעיף 404, נקבעו על ידי ה-SEC ועל ידי ה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר (Attestation Report) לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי. תקנות ה-SEC, אשר נועדו ליישם את דרישות סעיף 404, מתקנות גם את נוסח ההצהרה לפי סעיף 302 ל- SOX Act, אשר אומץ בחוזרים קודמים. לפיכך, הועברה בנפרד התייחסות לתיקון נוסח ההצהרה האמורה ולתיקון מתכונת הגילוי בדוח של גוף מוסדי. החוזר דן בין השאר בנושאים הבאים: יישום החוזר, הדיווחים שיוגשו לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. הצהרות ההנהלה על הבקרה הפנימית וחוות הדעת של רואה החשבון המבקר יצורפו לדוחות הכספיים של גופים מוסדיים החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010. הצהרת ההנהלה על הבקרה הפנימית בקשר לדיווחים כספיים הנגזרים מהדוחות הכספיים ובקשר לדוח לעמית או למבוטח (להלן - "דיווחים נלווים"), תצורף לדוחות הכספיים של גופים מוסדיים החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011. כמו כן, נקבעו בהוראה אבני דרך לתקופת הביניים בקשר להשלמת תיעוד תהליכי העבודה והבקרה, אימות התיעוד וקבלת אישור רואי חשבון בקשר לביצוע פעילות זו, ובקשר להשלמת תיחום העבודה בנושא הדיווחים הנלווים.

בחודש נובמבר 2010 פורסם תיקון לחוזר בנושא אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי. בחוזר נדחו המועדים שנקבעו לשלב התיעוד והאימות של הדיווחים הנלווים וכן נדחה המועד לצירוף הצהרות ההנהלה על הבקרה הפנימית בנוגע לדוח לעמית או למבוטח לתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2012. בנוסף, נקבע כי הצהרות ההנהלה בדבר תהליכי ביטוח חיים, ביטוח בריאות (המתופעלים במערכות ביטוח חיים) וקרנות פנסיה יצורפו לדוחות הכספיים החל מתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011. כמו כן, נקבע כי, השנה הראשונה בה חברות ביטוח יצרפו חוות דעת של רואה החשבון המבקר לדוחות הכספיים תהיה בתקופת הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011. יחד עם זאת, בתקופת

הדיווח המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010 על חברות הביטוח לקבל דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי מרואה החשבון המבקר, למעט לעניין תהליכי ביטוח חיים וביטוח בריאות לגביהם ניתנה דחייה כאמור.

בחודש נובמבר 2010 פורסם חוזר בנושא בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים. בעקבות פרסומים של רשות ניירות ערך בארצות הברית, פרסמו רשות החברות הממשלתיות והמפקח על הבנקים הוראות לעניין ההצהרות, הדוחות והגילויים שייכללו בדוחות הכספיים של הגופים הנתונים תחת פיקוחם. התאמת הדיווחים וההצהרות של הגופים המוסדיים השונים, והגברת המהימנות והאמינות של המידע המפורט בדוחות הכספיים של גופים מוסדיים, מחייבות קביעת הוראות לעניין ההצהרות, הדוחות והגילויים שיצורפו לדוחות הכספיים האמורים, בהתאם למתכונת שהנהיגו רשויות הפיקוח האחרות. בחוזרים קודמים פורטו ההוראות המיועדות ליישם את דרישות סעיף 404 של ה-SOX Act (להלן - "סעיף 404"), אומצו דרישות סעיף 302 של ה- SOX Act ונקבעה מתכונת הגילוי בדבר יעילות הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ובדבר שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי (להלן - "מתכונת הגילוי"). תקנות ה-SEC, אשר נועדו ליישם את דרישות סעיף 404, מתקנות את נוסח ההצהרות ומתכונות הגילוי וכן מוסיפות דרישות חדשות: חוות דעת מרואה החשבון המבקר ודוח דירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי. חוזר זה בא להסדיר את נוסח ההצהרות ומתכונת הגילוי וכן לקבוע את נוסח חוות דעת רואה החשבון המבקר ודוח דירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי. הוראות חוזר זה יחולו על הגופים המוסדיים בישראל. הוראות חוזר זה יחולו לעניין כל דיווח כספי של הגוף המוסדי וקופות הגמל שבניהולו, לרבות דיווחים כספיים הנגזרים מהדוחות הכספיים ודוח לעמית או למבוטח. תחילתן של הוראות החוזר האמור החל מהדיווחים הכספיים לשנת 2010 ואילך.

בחודש אוגוסט 2010 פרסם המפקח הבהרה בעניין פריסת הרווח שייווצר כתוצאה מחישוב שוויו של נכס לא סחיר על ידי מומחה. על פי ההבהרה ועל מנת להתאים את חישוב הרווח לתקני הדיווח הבינלאומיים (IFRS), רווח שנוצר כתוצאה מהערכת שווי על ידי מומחה יוצג בהתאם להערכת השווי ללא הפריסה של הרווח שנוצר.

בחודש יולי 2010 פרסם משרד האוצר הודעה לעיתונות לפיה זכתה קבוצה אחרת במכרז להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים ("החברה המצטטת"). בהתאם להודעה, הקבוצה הזוכה תהיה אחראית לפתח מתודולוגיה לקביעת מחירים ושערי ריבית להיוון תזרימי מזומנים של נכסי חוב לא סחירים. בחודש נובמבר 2010 הודיע המפקח, כי החברה שזכתה במכרז, חברת "מרווח הוגן" תחליף את חברת "שערי ריבית".

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעו על-ידי חברת "שערי ריבית" שסיפקה ציטוט ריביות ביחס לדירוגי סיכון שונים. החל מיום 20 במרס 2011 , תספק חברת מרווח הוגן ציטוטי מחירים ושערי ריבית היוון לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים בהתאם למודל החדש שיענה לדרישות הפיקוח.

בחודש ינואר 2011 פרסם המפקח טיוטת הוראות ביצוע לחישוב שווי נכסים לא סחירים של גוף מוסדי. טיוטה זו באה על רקע שינוי המודל לציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עקב בחירת חברת מרווח הוגן במכרז לעניין הקמה ותפעול של מאגר ציטוטי מחירים פרטניים ושערי ריבית עבור גופים מוסדיים והיא מיועדת להחליף חוזרים קודמים בנושא. במסגרת הטיוטה מוצע לתקן חלק מההגדרות ומוצעים כלים תומכים שיועמדו על-ידי החברה המצטטת לצורך קביעת השווי ההוגן של הנכסים הלא סחירים השונים. בהתאם לטיוטה, גוף מוסדי יחויב בקיומו של מערך בקרה שוטף שיבחן את אופן חישוב השווי והעדכנות שלו. כמו כן תוקם לשכת שירות על-ידי החברה המצטטת אליה יחויבו הגופים המוסדיים לדווח על רכישת הנפקות שבוצעו בנכס לא סחיר או על שינויים שחלו בו במהלך התקופה על מנת לתת כלים מתאימים לחברה המצטטת.

בחודש ינואר 2011 הפיץ המפקח נייר עבודה "סיכון ההשקעות בתיק החיסכון הפנסיוני - גישות, מאפיינים ולקחים מהמשבר". בנייר זה נכללה, בין היתר, סקירת הגישות השונות לפיקוח ולרגולציה של סיכון ההשקעה בתיק החיסכון הפנסיוני, השינויים שנעשו בישראל בעשורים האחרונים בכל הקשור להסדרה של ההשקעות וההמלצות שהועלו ברחבי העולם על רקע המשבר הפיננסי והכלכלי בשנת 2009, כדי לשפר את ניהול סיכון ההשקעות בחיסכון לטווח ארוך. כסיכום לקחים שהוסקו מהמשבר מונה נייר העבודה, בין היתר, את הלקחים שהוסקו מהמשבר ברחבי העולם לעניין הפיקוח בכלל וניהול השקעות בפרט כדלקמן: פיתוח תיקי חיסכון פנסיוני ייעודיים לחוסכים הקרובים לגיל הפרישה ו/או פיתוח שלבי מעבר הדרגתיים, בהם תוגבל התנודתיות הפיננסית סמוך למועד הפרישה, שיפור המשטר התאגידי ומיזוגים בין גופים קטנים המספקים חיסכון פנסיוני, שיפור האפקטיבית של עבודת הפיקוח, שיפור האוריינות הפיננסית של החוסכים ויצירת ערוצי הסברה.

כללי פרסום תשואה – בחודש יולי 2009 פרסם המפקח חוזר בדבר כללי פרסום תשואה לגופים מוסדיים. מטרת החוזר לקבוע כללים לפרסום תשואה, וכן לספק מידע מדויק אודות התשואות שהשיגו הגופים המוסדיים וההשוואות ביניהם. תחילתן של הוראות חוזר זה ביום 1 בינואר 2010. בחודש דצמבר 2009 פרסם המפקח חוזר – כללי פרסום תשואה לגופים מוסדיים, אשר מטרתו לקבוע כללים לפרסום תשואה, וכן לספק מידע מדויק אודות התשואות שהשיגו הגופים המוסדיים וההשוואות ביניהם. הסדרת כללי פרסום תשואה נועדה לאפשר לצרכן לבצע השוואה בין גופים מוסדיים ולסייע לו להגיע להחלטה מושכלת בדבר השקעתו, בכל הקשור לתשואת גופים אלו.

כללים בדבר מינוי אקטואר ומנהל סיכונים

חוק הפיקוח קובע כי חובה על מבטח לרבות מבטח שהוא חברה מנהלת של קרן פנסיה למנות אקטואר ממונה לכל ענף ביטוח שבו הוא עוסק שבין תפקידיו להמליץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לגובה ההתחייבויות הביטוחיות של מבטח או באשר למאזן האקטוארי של קרן הפנסיה שבניהולו, לפי העניין. בנוסף מחייב חוק הפיקוח מינוי "מנהל סיכונים" לכל מבטח ולכל קרן פנסיה שבניהולו של מבטח שבין תפקידיו לייעץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לסיכונים העומדים בפני המבטח ובפני כל קרן פנסיה שבניהולו.

חוק קופות גמל החיל את ההוראות הנ"ל גם על חברה מנהלת של קופות גמל. בחוזר מחודש דצמבר 2005 הבהיר המפקח כי בכוונתו להתקין תקנות שעל פיהן חברות מנהלות של קופות גמל לא יידרשו למנות אקטואר, למעט חברות מנהלות שאופי הקופות אותן הן מנהלות מצריכות מינוי כאמור, וכן תקנות לעניין מינוי מנהל סיכונים שיקבעו את תנאי הכשירות שידרשו ממנהל סיכונים והנחיות לגבי אופן פעילותו. עד להתקנתן של תקנות אלה הובהר, כי בשלב זה אין צורך למנות אקטואר או מנהל סיכונים בקופות גמל (שאינן קופות גמל לקצבה).

בחודש אוגוסט 2009 פרסם המפקח חוזר בעניין מערך ניהול ובקרת סיכונים בחברות מנהלות של קופת גמל. בחוזר נקבע, כי חברה מנהלת של קופות גמל תקים יחידת ניהול ובקרת סיכונים ותמנה ליחידה מנהל סיכונים בעל ניסיון ומומחיות בדרג של חבר הנהלה הכפוף למנכ"ל. מנהל הסיכונים ייתן חוות דעת לוועדת ההשקעות בדבר סיכונים קיימים ופוטנציאליים בתיק נכסי ההשקעה של קופת הגמל לצורך קביעת מדיניות ההשקעות ועדכונה ולצורך התאמת מדיניות ההשקעה למדיניות המוצהרת של החברה בהתייחס לאותה קופה. החוזר מונה את הפעולות שעל מנהל הסיכונים לבצע לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת השפעתם ואופן ניהולם. כמו כן קובע החוזר מהם הדיווחים שעל מנהל הסיכונים להגיש למנכ"ל, לוועדת ההשקעות ולדירקטוריון, לרבות דיווחים מיידים בקרות מקרים מסוימים. במקרה של גופים

מוסדיים הנשלטים בידי אותו בעל שליטה ניתן להקים יחידת ניהול ובקרת סיכונים משותפת לכל אותם גופים מוסדיים לרבות להתחייבויות שאינן תלויות תשואה של חברות ביטוח ולמנות מנהל סיכונים אחד לקבוצת הגופים המוסדיים. החוזר נכנס לתוקף בצורה מדורגת החל מיום 1 בינואר 2010 עד לתחולה מלאה ביום 1 בינואר 2011.

בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור

בנושא זה פרסם המפקח בחודש אוגוסט 2009 חוזר בדבר בירור ויישוב תביעות בפניות ציבור. על פי החוזר, יישוב תביעות הוא מרכיב מרכזי בפעילותן של חברות ביטוח ושל חברות מנהלות של קרנות פנסיה (להלן- גופים מוסדיים). דרך פעולתו של גוף מוסדי במסגרת הליך יישוב תביעות משפיעה באופן ישיר על מימוש זכויותיו של התובע ועל יכולתו לבחון את דרכי הפעולה העומדות בפניו בשלבים השונים של ההליך האמור. לפיכך, קיימת חשיבות לקביעת כללים ברורים בידי גופים מוסדיים במסגרת יישוב תביעות. ביום 12.12.2010 פורסמה טיוטת חוזר בדבר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור.

עיקרי התיקונים בטיוטת החוזר מופיעים בסעיפי החוזר הבאים: מעמד מערכת הכללים, הנמקה והודעת דחייה וכללים לבירור וליישוב תביעות ולטיפול בפניות ציבור (מסמכים ומידע בבירור תביעה, הודעה בדבר מהלך בירור התביעה ותוצאותיו, הודעת פשרה ותביעת צד שלישי). כמו כן, תוקנו סעיפי התחולה, התחילה והוראות המעבר.

תחילתן של הוראות טיוטת החוזר ביום 1 באפריל 2011, יחד עם זאת, על דירקטוריון הגוף המוסדי היה לקבוע את המדיניות, כאמור בטיוטת החוזר, והנהלת הגוף המוסדי תאשר את מערכת הכללים, את טבלת ההשוואה ואת טבלת המועדים, כאמור בטיוטת החוזר, לא יאוחר מיום 31 בינואר 2011.

תחילתו של החוזר לגבי ביטוח לפי דרישות פקודת רכב מנועי (נוסח חדש) – התש"ל – 1970 (להלן – הפקודה) וההוראות בדבר קביעת המדיניות ואישור מערכת הכללים, טבלת ההשוואה וטבלת המועדים הינו ביום 1 בינואר 2012.

בנוסף, נקבע בטיוטת החוזר כי הנהלת הגוף המוסדי תגיש דוח אודות התקדמות הערכות הגוף המוסדי ליישום הוראות טיוטת החוזר ברבעון הראשון של שנת 2011.

הנהלת ודירקטוריון החברה אישרו את מערכת הכללים, טבלת ההשוואה וטבלת המועדים כאמור.

הוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות

בחודש פברואר 2010 פרסם הממונה תיקון בדבר ההנחה לגבי שיעור הריבית העתידי (forward rate) לתקופה בטווח הראוך לגביהן לא מפורסמות תשואות לפדיון. החוזר משנה את חוזר 2004/10 ..

3. מצב כספי קרנות הפנסיה

3.1 קרן הפנסיה המקיפה

3.1.1 התחייבויות פנסיוניות:

	2010	2009
	אלפי ש"ח	
התחייבות לפנסיונרים (1)	123,491	57,273
התחייבות לפנסיונרים זכאים קיימים (1)	2,704	3,113
התחייבות למבוטחים (2)	3,290,878	2,386,268
	3,417,073	2,446,654

(1) ליום המאזן היו בקרן מקבלי פנסיה, כדלקמן: 58- זקנה, 152 - שארים ו -112 פנסיית נכות (לא כולל נכסים שהם גם במעמד של פעילים, העובדים חלקית), (ראה גם פירוט בסעיף 33.6) לעומת שנת 2009: 29- זקנה, 107- שאירים ו- 53 פנסיות נכות.

(2) בסוף שנת 2010 היו בקרן 133,818 מבוטחים פעילים, לעומת 114,669 בשנת 2009. מספר המבוטחים הפעילים בשנת 2010 גדל בשיעור של כ- 17%. הגידול נובע מהעובדה, כי מוצר הפנסיה מופץ כיום יותר מבעבר ע"י סוכני הפניקס, כמוצר תחליפי לביטוח המנהלים. מוצר הפנסיה מומלץ כיום יותר מבעבר במכרזי פנסיה ובייעוץ של יועצי פנסיה למעסיקים.
תנופת גיוס מבוטחים בשנת 2010 הושפעה באופן ניכר מכניסת חוק פנסיית חובה בשנת 2008.

לגידול המשמעותי במספר המבוטחים בשנת 2010 ובשנת 2009 כאמור, היו השפעות על גידול בהפקדות והן על גידול בנכסי הקרן.
ליום המאזן היו בקרן 86,166 מבוטחים שהקפיאו זכויותיהם, לעומת 56,238 בשנת 2009.

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה ליום 31 בדצמבר, 2010 הסתכם לסך של כ – 3,417 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 2,447 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2009.

במסגרת מעבר בין קרנות הועברו בשנת 2010 מקרן הפנסיה החדשה מבוטחים לקרנות אחרות שסך הצבירה בגינן הינה 99,804 אלפי ש"ח. בשנת 2009 הסתכמו העברות לקרנות אחרות לסך 68,041 אלפי ש"ח.
כנגד הצטרפו בשנת 2010 לקרן מבוטחים במסגרת מעבר בין קרנות שסך הצבירה בגינם הינה 93,502 אלפי ש"ח, לעומת שנת 2009 שבה הסתכמו העברות מקרנות אחרות לסך 55,992 ש"ח.

סך נכסי הקרן ליום 31 בדצמבר, 2010 מסתכמים ב- 3,417,073 אלפי ש"ח בהשוואה לסך נכסים של 2,461,696 אלפי ש"ח קודמת בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה גידול של כ- 40% הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 8.3% ובעיקר מגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 655,973 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 839,208 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 28%.

השכר הממוצע המבוטח בקרן עמד בשנת 2010 על סך של 3,700 ש"ח, בהשוואה לסך של 3,370 ש"ח בשנת 2009.

3.1.2 ההתפתחות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות (אלפי ש"ח):

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2010	2009		2008	
	אלפי ש"ח	השינוי ב - %	אלפי ש"ח	השינוי ב - %	אלפי ש"ח
סך כל המאזן (נכסים)	3,435,907	40	2,461,696	65	1,493,463
התחייבויות פנסיוניות	3,417,073	40	2,446,654	66	1,478,298
עודף הכנסות על הוצאות	234,793	(41)	395,662	215	(345,536)

3.1.3 עודף / גרעון אקטוארי

העודף האקטוארי שחושב לתקופת הדוח הינו בהיקף של כ - 8 מיליוני ש"ח, לעומת כ - 44 מיליוני ש"ח בשנה קודמת.
על פי הנחיות האוצר, העודף האקטוארי מחולק לעמיתים.
בהתאם להנחיות אגף שוק ההון, עודכנו הלוחות האקטואריים שעל פיהם מחושבים דמי הסיכון למקרי מוות, מקדמי הפרישה לפנסיה. מועד העדכון הינו 1 בינואר, 2008.

3.2 קרן הפנסיה הכללית

3.2.1 התחייבויות פנסיוניות

	2010	2009
	אלפי ש"ח	
התחייבות לפנסיונרים (1)	1,026	985
התחייבות למבוטחים (2)	43,368	32,108
	44,394	33,093

(1) ליום המאזן היו בקרן 11 מקבלי פנסיה, לעומת 12 מקבלי פנסיה בשנה קודמת.

(2) בסוף שנת 2010 היו בקרן 7,338 מבוטחים פעילים, לעומת 5,166 בשנת 2009. מספר המבוטחים הפעילים בשנת 2010 גדל בשיעור של כ- 42%. הגידול נובע מהעובדה, כי מוצר הפנסיה מופץ כיום יותר מבעבר ע"י סוכני הפניקס, כמוצר תחליפי לביטוח המנהלים. מוצר הפנסיה מומלץ כיום יותר מבעבר במכרזי פנסיה ובייעוץ של יועצי פנסיה למעסיקים.
תנופת גיוס מבוטחים בשנת 2010 הושפעה באופן ניכר מכניסת חוק פנסיית חובה בשנת 2008.

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה הכללית ליום 31 בדצמבר, 2010 הסתכם לסך של 44,394 אלפי ש"ח לעומת 33,093 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הנכסים המנוהלים נטו גדל בשנת 2010 גדל בשיעור של כ- 34%, הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 9.66% ומגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 9,233 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 10,124 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 10%.

3.2.2 ההתפתחות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2010	2009		2008	
	אלפי ש"ח	השינוי ב - %	אלפי ש"ח	השינוי ב - %	אלפי ש"ח
סך כל המאזן (נכסים)	44,597	34	33,222	70	19,582
התחייבויות פנסיוניות	44,394	34	33,093	70	19,471
עודף הכנסות על הוצאות	2,806	(49)	5,506	261	(3,412)

3.2.3 עודף / גרעון אקטוארי

העודף האקטוארי שחושב לתקופת הדוח הינו בהיקף של כ - 228 אלפי ש"ח, לעומת כ - 160 אלפי ש"ח בשנה קודמת.
על פי הנחיות האוצר, העודף האקטוארי מחולק לעמיתים.
בהתאם להנחיות אגף שוק ההון, עודכנו הלוחות האקטואריים שעל פיהם מחושבים דמי הסיכון למקרי מוות, מקדמי הפרישה לפנסיה. מועד העדכון הינו 1 בינואר, 2008.

3.3 קופות הגמל

3.3.1 מספרי חשבונות העמיתים ליום 31 בדצמבר, 2010

	עמיתים		
	שכירים	עצמאים / מעבידים	סך הכל
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול כללי	6,520	3,034	9,554
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול מנייתי	285	407	692
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול ללא מניות	383	250	633
הפניקס השתלמות - מסלול כללי	12,534	4,210	16,744
הפניקס השתלמות - מסלול מנייתי	1,142	569	1,711
הפניקס השתלמות - מסלול ללא מניות	1,021	354	1,375
עמית קופה לתגמולים ופיצויים	466	86	552
הפניקס מרכזית	-	498	498
	22,351	9,408	31,759

3.3.2 היקף הנכסים נטו ליום 31 בדצמבר, 2010

	היקף נכסים (אלפי ש"ח)
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול כללי	294,794
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול מנייתי	19,385
הפניקס פיצויים ותגמולים - מסלול ללא מניות	27,857
הפניקס השתלמות - מסלול כללי	466,910
הפניקס השתלמות - מסלול מנייתי	56,361
הפניקס השתלמות - מסלול ללא מניות	36,337
עמית קופה לתגמולים ופיצויים	52,086
הפניקס מרכזית	72,534
	1,026,264

4. תוצאות הפעולות

4.1 להלן תמצית דוח הרווח וההפסד של החברה :

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2010	2009	גידול (קיטון)
	אלפי ש"ח		%
הכנסות (הפסדים)			
מדמי ניהול, נטו	66,981	42,683	57
מהשקעות:			
ממזומנים ושווי מזומנים	46	25	84
מהשקעות פיננסיות, נטו	949	1,101	(14)
	995	1,126	(12)
	67,976	43,809	55
הוצאות			
מכירה ושיווק	36,337	27,457	32
הנהלה וכלליות	22,738	15,083	51
הוצאות (הכנסות) מימון	(139)	188	(174)
	58,936	42,728	38
רווח לפני מסים על הכנסה	9,040	1,081	736

לעניין דמי ניהול מקרנות, נטו - ראה 4.2 סעיף להלן.

במהלך שנת הדוח היו לחברה הכנסות מהשקעות פיננסיות של 995 אלפי ש"ח, בהשוואה להכנסות של 1,126 אלפי ש"ח בשנת 2008.

הוצאות המכירה והשיווק עלו בשנת 2010 באופן ניכר לסך של 36,337 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 27,457 אלפי ש"ח בשנת 2009, גידול של כ - 32%. ניתן לייחס את הגידול לתחרות החריפה בשוק הפנסיה ולתוספת של הוצאות מכירה ושיווק שהתווספו השנה בשל העברת ניהול קופות הגמל לניהולה של החברה.

הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו בשנת 2010 לסך של 22,738 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 15,083 אלפי ש"ח בשנת 2009, גידול של כ - 51%. ניתן לייחס את הגידול לתשלום עבור שירותי תפעול המשולמים לחברה האם, וכן לגידול בהוצאות שונות לאור התרחבות פעילות החברה ותחילת ניהול פעילות הגמל.

על אף הגידול הניכר בהוצאות, גדל הרווח לפני מסים על הכנסה מסך של 1,081 אלפי ש"ח בשנת 2009 לסך של 9,040 אלפי ש"ח בשנת 2010, זאת על רקע הגידול בהכנסות מדמי ניהול, הנובע בחלקו גם מצירוף פעילות ניהול קופות הגמל.

4.2 <u>פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים</u>

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2010	2009
	אלפי ש"ח	
<u>מקרנות פנסיה:</u>		
מקרן פנסיה לעמיתים ותיקים:		
דמי ניהול מדמי הגמולים	1,337	1,315
דמי ניהול מעמיתים מוקפאים	350	318
דמי ניהול מתשלומי פנסיות	227	200
החזרי דמי ניהול	(168)	(340)
	1,746	1,493
מקרן פנסיה מקיפה:		
דמי ניהול מדמי הגמולים	44,612	39,358
דמי ניהול מנכסי הקרן	11,986	9,527
החזרי דמי ניהול	(2,841)	(8,070)
	53,757	40,815
מקרן פנסיה כללית:		
דמי ניהול מנכסי הקרן	665	378
דמי ניהול מתשלומי פנסיה	-	-
החזר דמי ניהול	-	(3)
	665	375
	56,168	42,683
<u>מקופות גמל - דמי ניהול מנכסי הקופה:</u>		
הפניקס תגמולים ופיצויים *)	3,729	-
הפניקס השתלמות	5,788	-
קופת פיצויים מרכזית *)	896	-
עמית קופה לתגמולים ופיצויים	400	-
	10,813	-
	66,981	42,683

דמי הניהול המתקבלים מניהול קרנות הפנסיה נגבים מתוך דמי הגמולים שגבו הקרנות (5.08% מדמי הגמולים בקרן המקיפה, נטו, לאחר החזרים והטבות) ומתוך הצבירה של העמיתים בקרנות (0.39% לשנה בקרן המקיפה ו - 1.78% בקרן הכללית, נטו, לאחר החזרים והטבות).
דמי הניהול, נטו המתקבלים מניהול קופות הגמל נגבים מתוך סך הצבירה של העמיתים בקרנות, כדלקמן:
הפניקס השתלמות - 1.16% במסלול הכללי, 1.15% במסלול המנייתי ו- 1.18% במסלול ללא מניות.
הפניקס תגמולים ופיצויים - 1.15% במסלול הכללי, 1.10% במסלול המנייתי ו- 1.01% במסלול ללא מניות.
הפניקס מרכזית - 1.19%, עמית קופה לתגמולים ופיצויים - 0.78%

ההכנסות מדמי ניהול נטו בשנת 2010 עמדו על 66,981 אלפי ש"ח, בהשוואה ל - 42,683, גידול של כ - 57%.
הגידול הניכר נובע הן כתוצאה מגידול הנכסים שנרשם השנה בקרן, שהוביל לגידול גם בגביית דמי הגמולים והן בשל פעילות שיווקית נרחבת הנובעת מהתחרות הגוברת בשוק הפנסיה.
כמו כן השנה נוספו לראשונה הכנסות בגין דמי ניהול מקופות הגמל בסכום של 10,813 אלפי ש"ח.

בתקופת הדוח החברה העניקה שירותי ניהול ותפעול לקרן הפנסיה הותיקה עמית ובתמורה קיבלה החברה דמי ניהול מעמית.

4.3 דוח תנועה בקרן הפנסיה המקיפה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2010	2009
	אלפי ש"ח	
סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת השנה	2,446,654	1,478,298
תוספות לקרן		
דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים	839,208	655,973
עודף הכנסות (הפסדים) נטו	234,793	395,662
העברות		
העברות צבירה לקרן	93,502	55,992
סך הכל תוספות לקרן	1,167,503	1,107,627
תשלומים והעברות		
תשלומים לפנסיונרים		
תשלומי פנסיית זקנה	503	232
תשלומי פנסיית נכות	5,508	2,104
תשלומי פנסיית שאירים	2,295	1,381
	8,306	3,717
תשלומים לזכאים קיימים לפנסיה		
תשלומי פנסיית זקנה	18	17
תשלומי פנסיית נכות	61	63
תשלומי פנסיית שאירים	145	154

	224	234
תשלומים והעברות לאחרים		
העברות צבירה מהקרן	99,804	68,041
החזרת כספים למבוטחים	88,750	67,279
	188,554	135,320
סך הכל תשלומים והעברות	197,084	139,271
סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף השנה	3,417,073	2,446,654

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה ליום 31 בדצמבר, 2010 הסתכם לסך של 3,417 מיליוני ש"ח, לעומת 2,447 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2009.

במסגרת מעבר בין קרנות הועברו בשנת 2010 מקרן הפנסיה החדשה מבוטחים לקרנות אחרות שסך הצבירה בגינן הינה 99,804 אלפי ש"ח. בשנת 2009 הסתכמו העברות לקרנות אחרות לסך 68,041 אלפי ש"ח.
כנגד הצטרפו בשנת 2010 לקרן מבוטחים במסגרת מעבר בין קרנות שסך הצבירה בגינם הינה 93,502 אלפי ש"ח, לעומת שנת 2009 שבה הסתכמו העברות מקרנות אחרות לסך 55,992 ש"ח.

סך נכסי הקרן ליום 31 בדצמבר, 2010 מסתכמים ב- 3,417,073 אלפי ש"ח בהשוואה לסך נכסים של 2,461,696 אלפי ש"ח קודמת בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה גידול של כ- 40% הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 8.3% ומגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 655,973 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 839,208 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 28%.

4.4 דוח תנועה בקרן הפנסיה הכללית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2010	2009
	אלפי ש"ח	
סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לתחילת השנה	33,093	19,471
תוספות לקרן		
דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים	10,124	9,233
עודף הכנסות (הפסדים), נטו	2,806	5,506
	12,930	14,739
העברות לקרן		
העברות צבירה לקרן	509	-
סך הכל תוספות לקרן	13,439	14,739
תשלומים והעברות		
תשלומים לפנסיונרים		
תשלומי פנסיית זקנה	71	75
החזרת כספים למבוטחים	1,176	931

העברות צבירה מהקרן	891	111
	2,067	1,042
סך הכל תשלומים והעברות	2,138	1,117
סך נכסים בניכוי התחייבויות שוטפות לסוף השנה	44,394	33,093

ההון הצבור נטו של קרן הפנסיה הכללית ליום 31 בדצמבר, 2010 הסתכם לסך של 44,394 אלפי ש"ח לעומת 33,093 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הנכסים המנוהלים נטו גדל בשנת 2010 גדל בשיעור של כ- 34%, הנובע מתשואה נומינלית ברוטו בשיעור של 9.66% ומגידול בדמי הגמולים שהועברו לקרן מ- 9,233 אלפי ש"ח שנה קודמת ל- 10,124 אלפי ש"ח השנה, גידול של כ- 10%.

5. תחזית זרמי כספים

החברה צופה המשך גידול בהיקפי פעילות הקרנות שבניהולה ומשקיעה מאמצי שיווק גדולים. צפוי המשך גידול משמעותי בהיקף דמי הגמולים המתקבלים ובצבירה בקרנות, בין היתר על רקע הגידול בהפרשות מבוטחים מכוח צו ההרחבה לעניין פנסיה חובה, אשר יגרמו גם לגידול בסעיף ההכנסה של דמי הניהול.
במקביל צפוי גידול בהוצאות השיווק וכן בהחזרים ובהטבות הביטוחיות לעמיתים.

אין צפי לפדיון מואץ של זכויות עמיתים, למעט גידול מסוים על רקע הגידול בהיקף הקרנות ועל רקע צפי לפדיונות גבוהים מהמקובל בקרב מבוטחים מכוח צוו ההרחבה לעניין פנסיה חובה אשר להם יתרות צבורות נמוכות באופן יחסי.

אין מידע על קשיים צפויים במימושם של נכסים או חובות שהפיגור בגבייתם עלול להשפיע על תזרים המזומנים של קרנות הפנסיה.

התשלומים לקרן וממנה מבוצעים במזומן, בהתאם להוראות האוצר לעניין העברות כספים בין קרנות פנסיה.

חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 מטיל התחייבות על הקרן, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם. החברה נמצאת במהלך של טיוב נתוני חובות מעסיקים, ורק אז ניתן יהיה לאמוד את חובות המעסיקים ולטפל בהם בהתאם להוראות החוק.

6. השפעות אירועים והתפתחויות חיצוניים לענף הפנסיה

שער החליפין	**שער חליפין** – ככלל, העודף הקיים בחשבון השוטף בישראל מאז שנת 2003 דוחף להתחזקות השקל. במקביל, נתוני מאזן התשלומים בנושא יבוא ההון לישראל הראו לאורך 2010 כי עלתה מאד השקעת זרים במק"מ ובהפקדות בבנקים מקומיים במקום השקעה במניות ובנכסים ריאליים. מנועה זו הושפע גם שער החליפין. לאור הצורך בהעלאת הריבית המוניטרית שהרחיב את פערי הריבית, ביצע בנק ישראל רכישות מט"ח בהיקפים ניכרים במטרה להחליש של השקל. רכישות אלו הביאו לכך שרמת יתרות המט"ח של ישראל הגיעה לשיא חדש ובדצמבר 2010 עמדה על כ- 70.9 מיליארד דולר לעומת 59 מיליארד דולר בדצמבר 2009. במהלך שנת 2010, רשם שער חליפין דולר/שקל תנודות רבות כאשר בסיכום שנתי, התחזק השקל מול הדולר ב- 5.7% ומול היורו ב- 13.3%. בכדי לצמצם את תופעת יבוא ההון הטיל הבנק בינואר 2011 על תושבי ישראל חובת דיווח על פעילותם בנגזרות מט"ח ועל תושבי חוץ חובת דיווח על פעילותם בנגזרות מט"ח ומק"מ. כמו כן הטיל בנק ישראל על התאגידים בנקאיים חובת נזילות בגין עסקות בנגזרי מט"ח מול תושבי חוץ. תגובת השווקים לידיעה הייתה פיחות מהיר בשקל של כ- 3.5%. **בהתאם לשינויים שהיו בשער החליפין ועדת ההשקעות קבעה את שיעור ותמהיל החשיפה למט"ח בקרנות.**

אינפלציה	**אינפלציה** – שנת 2010 הסתיימה באינפלציה של 2.7%, נמוך משנים קודמות (3.9% בשנת 2009) ו- 3.8% בשנת 2008) אך מקורותיה הצביעו על בעיות עתידיות. כ- 1% מהמדד תרם מדד הדיור, כ- 0.55% מהמדד תרמו מחירי הפירות והירקות ו- 0.45% מהמדד תרמו העליות במחירי התחבורה והתקשורת. התייקרות מחירי הדירות שתורגמה ב- 2010 גם לעלייה במחירי שכ"ד (הנמדדים במדד המחירים) נבעה משינוי ביחסי ביקוש והיצע דירות במשק, לאור מלאי נמוך של דירות בלתי מכורות למול עליית ביקושים מצד מקומיים וזרים לצורכי מגורים והשקעה. לעומתם, מחירי הפירות והירקות הושפעו מתנאי מזג האוויר שהביאו לצמצום בהיצע ולעליית המחירים. גם אם מדובר באירוע נקודתי, לא ניתן להתעלם מכך שפגעי טבע שפגעו ביבולים שונים, נרשמו השנה בכל רחבי העולם ועקב כך נרשמה עליה חדה במחירי סחורות חקלאיות. עליות מחירים אלו עלולות להשתקף לאיטן בעליית מחירי המזון בארץ ובעולם. באשר למחירי התחבורה, בדומה לעליית מחירי הסחורות, עקב הציפיות להתאוששות כלכלית בעולם עלו מחירי הנפט ובהתאם גם מחירי הבנזין והסולר לאזרחים ולחברות. במחצית השנייה של השנה, ניכרה האצה בקצב האינפלציה כאשר לפי נתוני המגמה עלה מדד המחירים לצרכן בחודשים אוקטובר-דצמבר 2010 ב- 5% במונחים שנתיים בהמשך לעליה של 3.1% בשלושת החודשים הקודמים. מדד המחירים לצרכן ללא דיור עלה בשלושת החודשים האחרונים ב- 5.5% לאחר עליה של 2.8% והמדד ללא דיור וללא ירקות ופירות עלה ב- 4.8% לאחר שעלה ב- 1.6% בשלושת החודשים הקודמים. הציפיות לאינפלציה הנגזרות משוק ההון ל- 2011 עומדות, נכון לסוף שנת 2010, על כ- 3.2%-3. לטענת בנק ישראל, במרבית שנת 2011 צפויה האינפלציה לעמוד מעל הגבול העליון של יעד האינפלציה אך לחזור לתוך היעד לקראת סוף השנה. ועדת ההשקעות עוקבת באופן שוטף אחר הערכות כלכלני מאקרו חיצוניים וציפיות האינפלציה הנגזרות משוק ההון ודנה באפיקי ההשקעה השונים בהתייחס לנושא.
ריבית	**ריבית** – מחודש ספטמבר 2009 החל בנק ישראל בתהליך איטי ולא רציף של העלאת הריבית במשק שעמדה בשפל על 0.5%. בסוף 2010, עלתה הריבית ל- 2% כאשר לקראת פברואר 2011 היא כבר הועלתה ב- 0.25% נוספים לרמת 2.25%. רמת ריבית זו עדיין מייצגת רמת ריבית ריאלית שלילית, נתון שיש בו בכדי לייצר עיוותים בהקצאת המקורות במשק בטווח הקצר-בינוני. בראיה ל- 2011, מעריכים בשוק ההון שהריבית תמשיך ותעלה ותעמוד בסוף 2011 על 3.5%-3. **ועדת ההשקעות עוקבת אחר התפתחויות הריבית בארץ ובעולם ובהתאם לכך מנווטת את השקעות הקרנות בארץ ובחו"ל.**
אגרות חוב ממשלתיות	הביצועים הטובים בשוק המניות במחצית השנייה הושפעו גם מירידת האטרקטיביות של האלטרנטיבות - אג"ח ממשלתי ואג"ח חברות. רמת התשואות באג"ח הממשלתי הארוך (בריבית קבועה וצמוד מדד) ירדה לשפל חדש ברבעון השלישי. בהתאם, חלה עלייה ניכרת בהיקף הנפקות אג"ח חברות בכלל ובדירוגים נמוכים בפרט שזכתה לרוח גבית מגיוסים גבוהים בקרנות הנאמנות. ברבעון הרביעי, לאחר ששככה ההתלהבות מתוכנית התמרוץ של הבנק הפדרלי בארה"ב שהוכרזה בנובמבר ולאור חששות מהגדלת הגרעון הציבורי בארה"ב, תשואות אג"ח הממשלתיות שינו כיוון והחלו לעלות. באם בתחילת נובמבר תשואות אג"ח ל- 10 שנים נגעו ברמת 2.5% הם סיימו את 2010 בתשואה של 3.3%. אירוע זה השפיע לרעה על תשואות האג"ח הממשלתי בישראל. עליית תשואות נרשמה הן באג"ח הצמוד והן באג"ח הלא צמוד, ובלטה בחלק הארוך של עקומי התשואה. בסיכום שנתי – מדד אג"ח ממשלתי צמוד מדד עלה ב- 8% בעוד מדד אג"ח ממשלתי לא צמוד בריבית קבועה עלה ב- 6.2%. האפיק הקונצרני, המשיך לרשום השנה צמצום במרווחים למול הממשלתי - מדד תל בונד 20 עלה ב- 11.1% ומדד תל בונד 60 עלה בכ- 10.8%. **ועדת ההשקעות של הקרנות פעלה לשמירה על מח"מ תיק האג"ח של הקרנות לטווח זמן קצר עד בינוני.**

שוק ההון בעולם

האירוע המרכזי שהשפיע על שוקי ההון בעולם במחצית הראשונה, היה החשש מחדלות פירעון של יוון וזליגת הבעיות שם גם למדינות חלשות נוספות בגוש היורו. במחצית השנייה עלו חששות מבעיות דומות בפורטוגל ובאירלנד. ההצלחה במחזור החוב של מדינות אלו הסירה את החשש מקריסה בטווח הנראה לעין אך בעיית החובות המאמירים של מדינות גוש היורו וארה"ב נותרה בעינה והיא צפויה להמשיך וללוות את שוקי ההון והכספים לעוד תקופה ארוכה.

נתונים חלשים משוק הנדל"ן ומשוק העבודה בארה"ב שהמשיכו להתפרסם במהלך הרבעון השלישי יצרו את הקרקע להשקת תוכנית הרחבה מוניטרית חדשה (QE2) במסגרתה החלה תוכנית רכישה של אג"ח ממשלתיות ארוכות בהיקף של 600 מיליארד דולר, שתימשך אל תוך 2011. במקביל לאירועים אלו, חברות ברחבי העולם המשיכו ליהנות מתנאי מימון נוחים ומנגישות גבוהה למימון חדש. קופות המזומנים הגדלות עודדו עלייה בחלוקת דיבידנד, רכישות חוזרות של מניות ועסקאות M&A, שתרמו כשלעצמן לעליה באטרקטיביות של אפיק המניות. אירועים כלכליים אלו ואחרים תרמו לתנודתיות גבוהה במהלך 2010 בשוקי המניות, בשוקי האג"ח ובשוקי הסחורות.

גם מדדי הסחורות הניבו ב- 2010 תשואות דו ספרתיות. מדד ה- CRB עלה בכ- 16% מתחילת השנה כאשר עיקר העליות נרשמו במחירי המתכות והסחורות החקלאיות. העליות במחירי הסחורות נבעו הן מההתאוששות הכלכלית אך גם מפעילות ספקולטיבית ומפגעי טבע במהלך המחצית השנייה של השנה שתרמו להאמרת מחירי הסחורות החקלאיות, במיוחד חיטה ותירס. מחיר הנפט נע לאורך השנה בטווח מחירים של 75-85 דולר לחבית ובמהלך דצמבר חצה את רף ה- 90 דולר לחבית. בסיכום שנת 2010 ובגיבוי תנאי ריבית נמוכה, רשמו המדדים המובילים מגמה מעורבת. במונחי המטבעות המקומיים, עלה בארצות הברית מדד ה- S&P500 ב- 12.78% בעוד באירופה ירד מדד היורו סטוקס 50 ב-5.8%; וביפן ירד מדד הניקיי ב- 3%, על רקע היחלשות מטבעות אלו מול הדולר. מדד MSCI של השווקים המפותחים עלה בכ- 9.55% במונחים דולריים ומדד MSCI לשווקים מתפתחים עלה בכ- 16.4%.

לאחר תאריך המאזן פרצו מהומות נגד השלטון במצרים שגררו גלי התקוממות אזרחית גם במדינות ערב אחרות כגון לוב ותימן. עם תחילת המהומות, נרשמה עליה במחירי הנפט אשר נרגעה בהמשך אם כי בישראל אירוע זה כבר תורגם לעלייה בתפיסת הסיכון של המשקיעים הזרים את המשק בישראל. הדבר בא לידי ביטוי בביצועי חסר של שוק המניות בישראל לעומת שוקי ארה"ב ואירופה. ככלל, שוקי המניות במדינות המתפתחות החלו את 2011 בפיגור למול שוקי המניות במדינות המפותחות. זאת עקב הערכה שהריבית במדינות המתפתחות תמשיך לעלות בקצב מהיר יותר, עקב צורך בהתמודדות עם עליה בלחצי אינפלציה. רמת הריבית עלולה לפגוע בביצועי שוקי ההון בעוד באירופה וארה"ב, שמירת הריבית הנמוכה על כנה לעוד תקופה ארוכה, תמשיך לתמוך בשווקים.

בשוקי האג"ח בישראל נרשמה מגמה מעורבת שהושפעה מתנודתיות בתשואות אג"ח ממשלת ארה"ב ל- 10 שנים, שתאמו את תמונת נתוני המקרו. בעוד בשוק האג"ח הממשלתי נרשמה לרוב עליית תשואות שבלטה בחלק הארוך של העקום, שוק האג"ח הקונצרני נהנה מהמשך צמצום במרווחים. המשך כניסת כספי ציבור להשקעה בקרנות נאמנות המתמחות באג"ח, תחזקה את זרימת הכסף לאפיק הקונצרני ותרמה כשלעצמה לירידת התשואות ולצמצום המרווחים.

ועדת ההשקעות עקבה אחר השינויים בכלכלה ובשווקי ההון ובהתאם לכך קבעה את תמהיל השקעות הקרנות בין האפיק הצמוד והלא צמוד, וכן את מח"מ הנכסים.

נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים

השימוש בנגזרים, נעשה על מנת להקטין ולהגדיל חשיפה לאפיק בהתאם להחלטות מעת לעת. ולא לשם פעילות שמטרתה להשיא רווח.

ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו

הגרעון הכולל בתקציב הממשלה (ללא אשראי) בשנת 2010 הסתכם ב- 30.2 מיליארד ₪ שהם 3.7% תוצר, נמוך מהיעד שהוצג בתחילת השנה. זאת בין השאר בזכות עליה בתקבולי המיסים שהסתכמו ב- 195.4 מיליארד ₪ כאשר בניכוי שינויי חקיקה והכנסות חד פעמיות מדובר בגידול ריאלי של 7.5% בהשוואה לאשתקד.

שוק ההון בישראל

<u>שוק ההון בישראל</u>

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברות הפועלות בשוק הישראלי, ובכללן הקבוצה, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון המקומי. לתשואות באפיקים השונים בשוק ההון יש השלכה מהותית על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה וכן על רווחיות הקבוצה.

שנת 2010 נחלקה בצורה כמעט מובהקת לשלושה חלקים - ברבעון הראשון, נמשכה המגמה החיובית בשוק המניות שאפיינה את 2009. אוירה חיובית זו התהפכה ברבעון השני, על רקע החשש מהתפתחות משבר חדש באיחוד האירופי. עקב כך, נמחקו ויותר כל העליות במניות מתחילת השנה. החל מחודש יולי ועד סוף השנה השוק חזר לרשום תשואה חיובית ואף הושג שיא חדש במדד ת"א 25. שינוי הסנטימנט בשווקים ברבעון השלישי נגזר ממספר מקורות: הראשון, הסרת הסכנה המיידית לקריסת מדינות בגוש היורו לאור הצלחתן למחזר את החוב. השני, הכרה כי הריבית בארה"ב ואירופה צפויה להישאר ברמות נוכחיות לעוד תקופה ארוכה, דבר הצפוי לגרום שימור תנאי ריבית ריאלית נמוכה גם בישראל. השלישי, השקת תוכנית ההרחבה המוניטרית ע"י הפד (QE2) שתרמו לירידת תשואות באג"ח ממשלת ארה"ב. הרביעי, המשך נתוני מקרו טובים בישראל, תוצאות טובות של החברות ומספר עסקאות של רכישות ומיזוגים שבוצעו בתג מחיר גבוה ממחיר השוק. בסיכום שנת 2010, רשמו מדדי המניות המובילים שנה נוספת של תשואות חיוביות - מדד ת"א 25 עלה ב- 15.8%, מדד ת"א 100 עלה ב-14.9%, מדד ת"א 75 עלה בשיעור של 15.7% ומדד יתר 50 עלה ב- 19.7%. ברמה הענפית, מדד ת"א נדל"ן 15, עלה 15.4%, מדד מניות הטכנולוגיה, תל-טק 15, סיים בעליה של 9.1%, ואילו מדד הבנקים עלה ב- 6.8%.

ועדת ההשקעות של הקופה מקפידה להחזיק במניות סחירות של חברות גדולות הנסחרות במדד המניות ת"א 100.

7. הצהרות המנכ"ל ומנהל הכספים לגבי ביצוע בקרות (SOX 302 ו - SOX 404):

א. סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי"

בחברת הפניקס פנסיה וגמל בע"מ (להלן: "**החברה**"), חלות הנחיות המפקח לפיהן מתנהל תהליך בהתאם לעקרונות סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", כמפורט להלן.

בעקבות הנחיות שהוציאה הרשות לניירות ערך בארה"ב, במסגרת חוק "סרבנס אוקסלי" (Sarbanes-Oxley Act of 2002), פרסם הממונה על שוק ההון, הביטוח והחסכון (להלן: "**הממונה**") בשנים 2006-2007 חוזרים המטילים על הגופים המוסדיים לצרף לדוחות הכספיים הצהרות של המנהלים בדבר נאותות הנתונים הכספיים המוצגים בדוחות הכספיים של החברה וקיומן ויעילותן של בקרות פנימיות, שנועדו להבטיח שמידע מהותי המתייחס לגוף האמור מובא לידיעתם. בחודש נובמבר 2010 פורסם חוזר "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים" אשר עדכן, בין היתר, את נוסח הצהרות המנהלים ואת מתכונת הגילוי בדבר יעילות הבקרות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ובדבר שינוי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי. בהתאם לאמור, החברה קיימה את ההליך הנדרש על פי סעיף 302 לחוק "סרבנס אוקסלי", שכלל בחינה של תהליכי העבודה והבקרות הפנימיות בגופים המוסדיים.

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל ומנהלת הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה ומנהלת הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהפניקס ביטוח נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ב. סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי"

בחודש יוני 2009 פרסם הממונה חוזר ליישום הוראות סעיף 404 לחוק "סרבנס אוקסלי" באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת רואה החשבון המבקר לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי. יישום החוזר מחייב ביצוע תהליך של בחינה רחבה של התהליכים המרכזיים של החברה ונהלי העבודה והבקרה הקשורים בהם. בדוחות הכספיים לשנה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010, נכללת הצהרת ההנהלה באשר לאחריותה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, וזאת בכפוף לחוזר שפורסם בחודש נובמבר 2010 הקובע, בין היתר, כי דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר תהליכי פנסיה, למעט תהליך השקעות יכלל במסגרת הדוחות הכספיים לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2011.

בחודש נובמבר 2010 פורסם חוזר בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים". החוזר בא, בין היתר, לקבוע את נוסח דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי וכן את נוסח חוות דעת של רואה החשבון המבקר.

נכון למועד עריכת הדוח, השלימה החברה את היערכותה ליישום החוזרים בנושא אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי.

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2010 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

17 במרס, 2011

בני שיזף	מוטי דהן
יו"ר הדירקטוריון	מנכ"ל

ERNST & YOUNG

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3,
תל-אביב 67067

טל. 03-6232525
פקס 03-5622555
www.ey.com/il

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של הפניקס פנסיה וגמל בע"מ

בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הפניקס פנסיה וגמל בע"מ (להלן "החברה") ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי של אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי של אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2010, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2010 ו- 2009 ולכל אחת מהשנתיים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010 והדוח שלנו, מיום 17 במרס 2011, כלל חוות דעת בלתי מסוגת על אותם דוחות כספיים.

תל אביב,
17 במרס 2011

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון